

AYS

PROVISIONAL ANSWER KEY

Name of The Post	Assistant Professor, Hindi in Government Arts, Science & Commerce College, GES, Class-2
Advertisement No	67/2020-21
Preliminary Test Held On	12-09-2021
Que. No.	001-300
Publish Date	13-09-2021
Last Date to Send Suggestion (S)	20-09 -2021

Instructions / સૂચના (Physical Submission)

Candidate must ensure compliance to the instructions mentioned below, else objections shall not be considered: -

- (1) All the suggestion should be submitted in prescribed format of suggestion sheet **PHYSICALLY.**
- (2) Question wise suggestion to be submitted in the prescribed format (Suggestion Sheet) published on the website.
- (3) All suggestions are to be submitted with reference to the Master Question Paper with provisional answer key (Master Question Paper), published herewith on the website. Objections should be sent referring to the Question, Question No. & options of the Master Question Paper.
- (4) Suggestions regarding question nos. and options other than provisional answer key (Master Question Paper) shall not be considered.
- (5) Objections and answers suggested by the candidate should be in compliance with the responses given by him in his answer sheet. Objections shall not be considered, in case, if responses given in the answer sheet /response sheet and submitted suggestions are differed.
- (6) Objection for each question shall be made on separate sheet. Objection for more than one question in single sheet shall not be considered & treated as Cancelled.
- (7) Candidate who is present in the exam entitled to submit the objection/(s).
- (8) Candidate should attach copy of his/her OMR (Answer sheet) with objection/(s).

ઉમેદવારે નીચેની સૂચનાઓનું પાલન કરવાની તકેદારી રાખવી, અન્યથા વાંધા-સૂચન અંગે કરેલ રજૂઆતો ધ્યાને લેવાશે નહીં

- (1) ઉમેદવારે વાંધા-સૂચનો નિયત કરવામાં આવેલ વાંધા-સૂચન પત્રકથી રજૂ કરવાના રહેશે.
- (2) ઉમેદવારે પ્રશ્નપ્રમાણે વાંધા-સૂચનો રજૂ કરવા વેબસાઈટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ નિયત વાંધા-સૂચન પત્રકના નમૂનાનો જ ઉપયોગ કરવો.
- (3) ઉમેદવારે પોતાને પરીક્ષામાં મળેલ પ્રશ્નપુસ્તિકામાં છપાયેલ પ્રશ્નક્રમાંક મુજબ વાંધા-સૂચનો રજૂ ન કરતા તમામ વાંધા-સૂચનો વેબસાઈટ પર પ્રસિધ્ધ થયેલ પ્રોવિઝનલ આન્સર કી (માસ્ટર પ્રશ્નપત્ર)ના પ્રશ્ન ક્રમાંક મુજબ અને તે સંદર્ભમાં રજૂ કરવા.
- (4) માસ્ટર પ્રશ્નપત્ર માં નિર્દિષ્ટ પ્રશ્ન અને વિકલ્પ સિવાયના વાંધા-સૂચન ધ્યાને લેવામાં આવશે નહીં.
- (5) ઉમેદવારે જે પ્રશ્નના વિકલ્પ પર વાંધો રજૂ કરેલ છે અને વિકલ્પ રૂપે જે જવાબ સૂચવેલ છે એ જવાબ ઉમેદવારે પોતાની ઉત્તરવહીમાં આપેલ હોવો જોઈએ. ઉમેદવારે સૂચવેલ જવાબ અને ઉત્તરવહીનો જવાબ ભિન્ન હશે તો ઉમેદવારે રજૂ કરેલ વાંધા-સૂચન ધ્યાનમાં લેવાશે નહીં.
- (6) એક પ્રશ્ન માટે એક જ વાંધા-સૂચન પત્રક વાપરવું. એક જ વાંધા-સૂચન પત્રકમાં એકથી વધારે પ્રશ્નોની રજૂઆત કરેલ હશે તો તે અંગેના વાંધા-સૂચનો ધ્યાને લેવાશે નહીં.
- (7) પરીક્ષામાં હાજર રહેલ ઉમેદવાર જ વાંધા - સૂચન રજૂ કરી શકશે .
- (8) ઉમેદવારે વાંધા-સૂચન સાથે પોતાની જવાબવહીની નકલ બિડાણ કરવાની રહેશે.

001. Rogan art (રોગન કળા) વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
- (A) આ કળા કૃતિ માટે, શીત જળમાં ઢાળ (casting) ચઢાવતાં પહેલાં દિવેલ (caster oil) ને અગ્નિમાં બાર કલાકથી વધુ સમય માટે ગરમ કરવામાં આવે છે.
- (B) રોગન ચિત્રકળા (Rogan painting) એ અતિશય સુંદર (બારીક) ચિત્રકળા છે અને તેની ઉત્કૃષ્ટ ભાતમાં ફારસી (Persian) નો પ્રભાવ જોવા મળે છે.
- (C) (A) તથા (B) બંને
- (D) (A) અથવા (B) એક પણ નહીં
002. 'તમાશા' તરીકે જાણીતી પરંપરાગત નાટ્યશાળા વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. તમાશા બે પ્રકારના હોય છે એક ઢોલકી ભારી (Dholki Bhari) અને બીજા સંગીત બારી (Sangeet Baari)
2. તમાશાના અભિનય સાથે પરંપરાગત રીતે કોલ્હટી (Kolhati) સમુદાય સંકળાયેલા છે.
3. તમાશા નાટ્યશાળા એ મુખ્યત્વે મધ્યપ્રદેશમાં જોવા મળે છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
- (C) માત્ર 1 અને 3 (D) માત્ર 1 અને 2
003. ગિરનારના શિલાલેખ પર નીચેના પૈકી કઈ ઐતિહાસિક ઘટનાઓ અથવા સિદ્ધિઓ અથવા કૃતિઓનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ છે ?
1. મહાન મૌર્ય સમ્રાટ અશોકની ઘોષણાઓ (Proclamations) અને ધર્મોપદેશ (sermons)
2. (શક) પશ્ચિમી ક્ષત્રપ શાસક રૂદ્રદામન પહેલા દ્વારા જળાશયનો પુનરુદ્ધાર
3. આ શિલાલેખ ઉપર બ્રાહ્મી લિપિમાં ગુપ્ત સમ્રાટ ચંદ્રગુપ્તના પ્રાચીન વિસ્તૃત સંસ્કૃત શિલાલેખ પણ છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
- (C) માત્ર 1 અને 3 (D) માત્ર 1 અને 2
004. નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. ભૂજનો આઈના મહલ એ ભારતમાં નિર્માણ કરવામાં આવેલ Indo saracenic સ્થાપત્યનું શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ છે.
2. દરબાર હોલ, અરીસાનો સભાખંડ અને વિલા (suites) ના બાંધકામની વિશેષતા એ રજવાડી પરિવારના વિવિધ સદસ્યો સાથે જોડાયેલી છે.
3. આઈના મહલ એ ઈટાલીયન શૈલીના ઝુમ્મરો રજતની ચીજવસ્તુઓ, ઘડિયાળથી સુશોભિત હતો.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 2
- (C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 1 અને 3
005. ગુજરાતમાં સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિના સ્થળ બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિના સ્થળોમાં લોથલ એક માત્ર એવું સ્થળ છે જ્યાંથી કૃત્રિમ ઈંટ ગોદીવાડો (brick dockyard) મળી આવેલ છે.
2. ધોલાવીરા ખાતેથી વિશ્વના સૌપ્રથમ ભરતી બંદર (Tidal Port) નું ઉત્ખનન કરવામાં આવ્યું હતું.
3. માત્ર ધોલાવીરાના સ્થળ ખાતે મિડલ ટાઉન મળા આવેલ છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
- (C) માત્ર 1 અને 2 (D) 1, 2 અને 3

006. ગુજરાતના હુડો (Hude) નૃત્ય વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
 (A) તે ગુજરાતના ભરવાડ સમુદાયના ભરવાડ જાતિના લોકનૃત્યનો પ્રકાર છે.
 (B) તેમાં નૃત્યના અંતે પોતાના જીવનસાથીની પસંદગી કરવાની પરંપરા છે.
 (C) (A) તથા (B) બંને
 (D) (A) અથવા (B) એક પણ નહીં
007. નીચેના પૈકી કઈ મુદ્રા ઉપર 'શૂંગાશ્વ' (Unicorn) ચિત્રિત કરવામાં આવેલ છે ?
 (A) હરપ્પન મુદ્રાઓ (Harappan seals) (B) બેબીલોનની તકતીઓ (Babylonian tablets)
 (C) ચીની તકતીઓ (Chinese plaques) (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
008. બસોહલી (Basohli) એ કેન્દ્ર તરીકે જાણીતું છે.
 (A) મેવાડ લઘુચિત્ર ચિત્રકળા (Mewar miniature painting)
 (B) ફારી લઘુચિત્ર ચિત્રકળા (Phari miniature painting)
 (C) બિજાપુર શૈલી ચિત્રકળા (Bijapur school painting)
 (D) મુઘલ ચિત્રકળા (Mughal painting)
009. નીચેના પૈકી કયું વિધાન સત્ય છે ?
 1. લકુલિશ સંપ્રદાય એ શૈવવાદની શાખા છે.
 2. પાવાગઢ અને કાયાવરોહણ એ લકુલિશ મંદિરો છે.
 3. લકુલિશ એ જૈન સંપ્રદાય સાથે સંબંધિત છે.
 4. લકુલિશ એ ગ્રામ્ય દેવતાનું સ્વરૂપ છે.
 નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) માત્ર 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
 (C) માત્ર 1 અને 2 (D) 1, 2, 3 અને 4
010. નીચેના પૈકી કયા સ્થળે (Rock Painting ખડક ચિત્રકળા) જોવા મળે છે.
 (A) વિજયનગર (B) વિદ્યાનગર
 (C) ભીમબેટકા (D) ભટિંડા
011. તંબૂરા એ પ્રકારનું સંગીતનું વાદ્ય છે.
 (A) સુધિર વાદ્ય (Wind instrument) (B) તંતુ વાદ્ય (String instrument)
 (C) ઢોલ (D) દંડા
012. જેનો ઋગ્વેદમાં ઉલ્લેખ કરેલ છે તે મહાનયુદ્ધમાં નીચેના પૈકી કયા રાજાએ દસ રાજાઓના સંઘને હરાવ્યા હતા ?
 (A) તુરવાસ (Turvasas) (B) સુદાસ (Sudasa)
 (C) પુરુરવા (Pururavas) (D) દ્રુહ્યુ (Druhyu)
013. નીચેના પૈકી કયા સમયગાળા દરમ્યાન ગુજરાતમાંથી ઈન્ડો-ગ્રીક (Indo-Greek) ચલણી સિક્કાઓ ઉપલબ્ધ થયેલ છે ?
 (A) મૈત્રક (B) મૌર્ય
 (C) ઈસ્લામિક (D) ક્ષત્રપ

014. ગુજરાતના નીચેના પૈકી કયા ચાલુક્ય રાજાએ મહંમદ ધોરીને હરાવ્યો હતો ?
 (A) મૂળરાજ બીજો (B) ભીમ પહેલો
 (C) જયસિંહ પહેલો (D) અજયપાલ
015. 1857ના પ્રથમ સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ દરમ્યાન 'First Ahmedabad Rising' (અમદાવાદનો પ્રથમ ઉદય) ક્યારે થયો ?
 (A) માર્ચ 1857 (B) મે 1857
 (C) જુલાઈ 1857 (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
016. નીચેના પૈકી કોણ 1942માં ભારતના ગવર્નર-જનરલ હતા ?
 (A) લોર્ડ વેવેલ (Lord Wavell) (B) લોર્ડ લીટન (Lord Lytton)
 (C) લોર્ડ લીનલીથગો (Lord Linlithgow) (D) લોર્ડ માઉન્ટબેટન (Lord Mountbatten)
017. નીચેના પૈકી કોણે મોરબીમાં ટેલીફોનીક દૂરસંચારનો પ્રારંભ કર્યો ?
 (A) કાન્યાજી રાવજી (B) જયાજી રાવજી
 (C) લખધીરજી રાવજી (D) વાઘજી રાવજી
018. બેક્ટ્રીયા (Bactria) ના રબાતક (Rabatak) શિલાલેખથી સ્થાપિત થયું છે કે કુજુલા કડફીસ (Kujula Kadphises) વંશના સ્થાપક હતા.
 (A) પાલ (Pala) (B) નંદ
 (C) કુષાણ (D) શુંગ
019. જ્યારે એ આમરણાંત ઉપવાસ શરૂ કર્યા ત્યારે 1932નો કોમી ચૂકાદો એ પૂના કરાર દ્વારા સુધારવામાં આવ્યો.
 (A) વલ્લભભાઈ પટેલ (B) મહાત્મા ગાંધી
 (C) જવાહરલાલ નેહરૂ (D) બી.આર. આંબેડકર
020. સિંધુ ખીણની સંસ્કૃતિ એ સાથે જોડાયેલી છે.
 (A) મધ્ય પાષાણ યુગ (B) નવ્ય (New) પાષાણ યુગ
 (C) કાંસ્ય યુગ (D) લોહ યુગ
021. નીચે આપેલા ચીની યાત્રીઓ પૈકી, પોતાની ભારતની મુલાકાતનો દસ્તાવેજ રાખનાર સૌપ્રથમ યાત્રી હતો.
 (A) ફાહીયાન (Fa-hien) (B) સુંગ યુન (Sung Yun)
 (C) હ્યુએન ત્સાંગ (Hiuen Tsang) (D) હ્યુ-ચાઓ (Hui-Chao)
022. પુરાણો અનુસાર, છેલ્લો મૌર્ય શાસક હતો.
 (A) કૃષ્ણાલ (B) શ્રિહદ્રથ
 (C) સંપ્રિતિ (D) દશરથ
023. ગુજરાતના શાસક એ ઈજીપ્ત સાથે જોડાણ કરીને ચૌલ નજીક પોર્ટુગીઝ નૌ સેના ટુકડીને હરાવી હતી.
 (A) અહમદ શાહ પહેલો (B) મહમુદ પહેલો
 (C) બહાદુર શાહ (D) કાદીર શાહ
024. નરસિંહ પટેલ દ્વારા રચિત પુસ્તક 'દેશી વનસ્પતિની દવાઓ' એ વિશે છે.
 (A) દવા (B) આયુર્વેદિક પ્રચાર
 (C) મોબાઈલ ડિસ્પેન્સરી (D) બોબની બનાવટ

025. રણજીતસિંહની રાજધાની હતી.
- (A) અંબાલા (B) અમૃતસર
(C) લાહોર (D) પેશાવર
026. 2001-2010 ના દાયકા દરમ્યાન ગુજરાતના નીચેના પૈકી કયા જિલ્લામાં કુલ વસ્તીની મહત્તમ દાયકા વૃદ્ધિ હતી ?
- (A) સુરત (B) બનાસકાંઠા
(C) દાહોદ (D) કચ્છ
027. નીચેના પૈકી કયું / કયા વિધાન સત્ય છે ?
1. ગુજરાત એ કૃષિ આબોહવા ક્ષેત્ર - XII માં આવે છે કે જે ગુજરાતના મેદાનો અને ડુંગરાળ વિસ્તારો કહેવાય છે.
 2. ગુજરાતનો મોટા ભાગનો વિસ્તાર એ મેગા ઉષ્ણતા પ્રકાર હેઠળ આવે છે અર્થાત જમીનનું તાપમાન 28° C થી વધુ હોય છે.
 3. ગુજરાત રાજ્ય એ 20°1' અને 24°7' ઉત્તર અક્ષાંશ તેમજ 68°4' અને 74°4' પૂર્વ રેખાંશની વચ્ચે આવેલ છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) માત્ર 1 અને 3
028. નીચેના પૈકી કઈ પર્વતમાળાને તેના બે ઢોળાવો પર બે અલગ પ્રકારની વનસ્પતિઓ (નિત્યલીલા જંગલો અને પાનખર જંગલો) ધરાવે છે ?
- (A) વિંધ્ય (B) અરવલ્લી
(C) પશ્ચિમઘાટ (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
029. ખંભાતના અખાત બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
- (A) ખંભાતનો અખાત 80 માઈલની લંબાઈ ધરાવે છે કે જે પશ્ચિમમાં કાઠિયાવાડ દ્વિપકલ્પને પૂર્વમાં ગુજરાત રાજ્યના પૂર્વભાગથી અલગ કરે છે.
- (B) મુખ્ય નદીઓ નર્મદા અને તાપી અહીં તેમનું પાણી સમુદ્રમાં ઠાલવે છે.
- (C) (A) તથા (B) બંને
(D) (A) અથવા (B) એક પણ નહીં
030. ગુજરાતમાં નદીઓ બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. મહી નદી એ મધ્યપ્રદેશમાં વિંધ્યાચળની ટેકરીઓમાંથી ઉદ્ભવે છે અને ખંભાતના અખાતને મળે છે.
 2. રૂપેણ નદી એ તારંગાની ટેકરીઓમાંથી ઉદ્ભવે છે અને કચ્છના નાના રણને મળે છે.
 3. શેત્રુંજી નદી ગીરના જંગલોમાંથી ઉદ્ભવે છે અને ખંભાતના અખાતને મળે છે.
 4. સરસ્વતી નદી એ માતાના મઢ ગામ નજીકથી ઉદ્ભવે છે અને કોરીકીક નજીક અરબી સમુદ્રને મળે છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2, 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 2 અને 3
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 1 અને 4

031. ગુજરાતમાં વન વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. ગુજરાતના ભૌગોલિક વિસ્તારનો માત્ર 11.04% વિસ્તાર વન ક્ષેત્ર તરીકે ઘોષિત કરેલ છે જે રાષ્ટ્રીય સરેરાશ કરતાં ખૂબ નીચો છે.
 2. તેના ભૌગોલિક વિસ્તારના 11.74% એ વન અને વૃક્ષ આચ્છાદિત ક્ષેત્ર છે.
 3. પ્રાણી જીવ વૈવિધ્ય એ દેશની કુલવસ્તીના 14% માછલીઓ, 18% સરિસૃપો, 37% ખેચર (avi) પ્રાણીઓ અને 25% સસ્તન પ્રાણીઓ છે.
 4. તેમાં 6 રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો, 13 અભ્યારણ્યો છે અને કોઈપણ સંરક્ષણ આરક્ષિત ક્ષેત્ર નથી.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2, 3 અને 4
(C) 1, 2 અને 4 (D) માત્ર 3
032. નીચેના પૈકી કયું એ સુનામી આપત્તિનું કારણ નથી ?
- (A) સંપાત વિનાશક પ્લેટો
(B) સૂર્ય અને ચંદ્રનું ગુરૂત્વાકર્ષી ખેંચાણ
(C) સમુદ્રની સપાટી નીચેના શક્તિશાળી ધરતીકંપ અને જ્વાળામુખીની સક્રિયતા
(D) સમુદ્રની સપાટી નીચેના વ્યાપક ભૂસ્ખલન
033. પૃથ્વીના આંતરિક બંધારણનો કયો વિભાગ (સ્તર) એ સૌથી ઊંચા તાપમાન અને દબાણની લાક્ષણિકતા ધરાવે છે ?
- (A) Asthenosphere (B) Lower Mantle
(C) Guten berg Discontinuity (D) Inner core
034. નીચેના ગ્રહ સમુહો પૈકી કયા એ સૌર મંડળના 'Gas Giants' કહેવાય છે ?
- (A) મંગળ, શની, યુરેનસ અને નેપ્ચુન (B) શની, યુરેનસ, નેપ્ચુન અને પ્લુટો
(C) ગુરૂ, શની, યુરેનસ અને નેપ્ચુન (D) ઉપરોક્ત તમામ
035. 'Push and Pull Theory' એ વસ્તીના નીચેના પૈકી કયા ઘટક (component) સાથે સંબંધિત છે ?
- (A) સ્થળાંતર (B) વસ્તી વિષયક સંક્રમણ
(C) શહેરી અને ગ્રામીણ વર્ગીકરણ (D) જાતિ ગુણોત્તર
036. નીચે આપેલા નદીઓના જૂથ પૈકી કયા જૂથની નદીઓનું ઉદ્ભવસ્થાન ભારતીય હિમાલયમાં નથી ?
- (A) સિંધુ, સતલજ અને બ્રહ્મપુત્રા (B) ગંગા, યમુના અને તિસ્તા
(C) કોસી, સરયુ અને તોણ (D) રાવી, સિંધુ અને બ્રહ્મપુત્રા
037. 2011માં જાહેર વિતરણ પ્રણાલીને રોકડ હસ્તાંતરણ (cash transfer) ની યોજનામાં પ્રતિસ્થાપિત (replacement) કરવાની ભલામણ કરનાર સમિતિના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?
- (A) અરવિંદ પાંગરીયા (B) સી. રંગરાજન
(C) એમ.એસ. અહલુવાલિયા (D) ઉપરોક્ત પૈકી એકપણ નહીં
038. કોઈપણ દેશનો આર્થિક વિકાસ નીચેના પૈકી કયા પરિબળ પર આધારિત છે ?
1. મૂડી નિર્માણ
 2. કુદરતી સ્ત્રોતો
 3. બજારનું કદ
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) 1, 2 અને 3

039. જ્યાં ખેતી હોય તેવી પરિસ્થિતિમાં પ્રચ્છન્ન (છૂપી) બેરોજગારી (Disguised unemployment) સંભવિત છે.
 (A) વાણિજ્યિક (વ્યાપારી કૃત commercialized) (B) નિકાસ માટે થતી હોય
 (C) રોકડ પાક ઉગાડવા માટે થતી હોય (D) નિર્વાહ સ્તર પર હોય
040. થી ભારતીય આયોજન એ સૂચક (indicative) સ્વરૂપનું બન્યું.
 (A) 4થી પંચવર્ષીય યોજના (B) 7મી પંચવર્ષીય યોજના
 (C) 8મી પંચવર્ષીય યોજના (D) 10મી પંચવર્ષીય યોજના
041. નું માપન કરવા માટે 'Mahalanobis Distance' નો ખ્યાલ વિકસાવવામાં આવ્યો.
 (A) કોઈ કૃષિ ક્ષેત્રની ઉત્પાદન ક્ષમતા અને સંભવતઃ ઉપજનાં અનુમાન
 (B) ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનના અંદાજ
 (C) પંચવર્ષીય યોજનાના લક્ષ્યાંકોના અંદાજ
 (D) અર્થતંત્રના વૃદ્ધિ દરના અંદાજ
042. ગઈ વાયબ્રન્ટ ગુજરાત સમિટનો મુખ્ય વિચાર (Theme) હતો.
 (A) રાજ્યમાં વધુ SEZ ની સ્થાપના કરવાનો (B) નવા ભારતનું નિર્માણ કરવાનો
 (C) ઔદ્યોગિક ઉત્પાદનમાં વધારો કરવાનો (D) ઉપરોક્ત પૈકી એકપણ નહીં
043. ગુજરાતના તાજેતરના અંદાજપત્ર બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
 1. ગુજરાતની 2021-22ની Gross State Domestic Product (GSDP) (કુલ રાજ્ય સ્થાનિક ઉત્પાદન) (વર્તમાન કિંમતે) રૂ. 18,79,826 કરોડ અંદાજિત કરવામાં આવેલ છે.
 2. તે 2019-20ના વાસ્તવિક GSDP કરતા 7% ની વાર્ષિક વૃદ્ધિ છે અને 2020-21ના GSDP ના સુધારેલા અંદાજ કરતાં 13.3% વધુ છે.
 3. 2021-22નો કુલ ખર્ચ રૂ. 3,23,333 કરોડ અંદાજિત કરવામાં આવેલ છે.
 નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 2
 (C) માત્ર 2 અને 3 (D) માત્ર 1 અને 3
044. ભારતના સામાજિક આર્થિક સર્વેક્ષણ 2020-21 બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
 1. આર્થિક સર્વેક્ષણ 2020-21 એ Covid-19 થી અવસાન પામેલા લોકોને સમર્પિત કરવામાં આવ્યું.
 2. ભારતે મજબૂતીકરણ, રાજકોષીય, નાણાકીય અને લાંબાગાળાના માળખાકીય સુધારાની ચાર-સ્તંભીય રણનીતિ અપનાવેલ છે.
 3. નાણાકીય વર્ષ 2021-22માં ભારતની વાસ્તવિક GDP (real GDP) 11% ના નોંધપાત્ર વૃદ્ધિ દરે તેમજ વર્તમાન GDP (Nominal GDP) એ 15.4% ના વૃદ્ધિ દરે થશે.
 નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
 (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 1 અને 2
 (C) માત્ર 1 અને 3 (D) માત્ર 2 અને 3
045. ભારતના સંદર્ભમાં રાષ્ટ્રીય આવક એ તમામ ભારતીયોની એકત્રિત આવક છે. નીચેના પૈકી કઈ એ રાષ્ટ્રીય આવકને સમતુલ્ય (equivalent) છે ?
 (A) બજાર કિંમતે કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદન (B) ઘટકીય (factor) કિંમતે ચોખ્ખું સ્થાનિક ઉત્પાદન
 (C) બજાર કિંમતે ચોખ્ખું રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન (D) ઘટકીય (factor) પડતર પર ચોખ્ખું રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન

046. માનવ વિકાસ સૂચકાંકમાં સાક્ષરતા દર, જન્મ સમયે અપેક્ષિત આયુષ્ય અને સમાવેશ થાય છે.
- (A) US ડોલરમાં માથાદીઠ રાષ્ટ્રીય આવક
 (B) US ડોલરમાં માથાદીઠ કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદન
 (C) વાસ્તવિક ખરીદ શક્તિ એ માથાદીઠ કુલ સ્થાનિક ઉત્પાદન
 (D) US ડોલરમાં કુલ રાષ્ટ્રીય ઉત્પાદન
047. કરવેરા એ વિવિધ વર્ગોમાં આવકનું પુનઃવિતરણ કરવાની પ્રથા છે. કર દ્વારા આવકના પુનઃવિતરણને દ્વારા શ્રેષ્ઠ રીતે લાવી શકાય છે.
- (A) પ્રગતિશીલ (આરોહી) કરવેરા સાથે પ્રગતિશીલ (આરોહી) ખર્ચ
 (B) પ્રગતિશીલ (આરોહી) કરવેરા સાથે પ્રતિગામી (આવરોહી) ખર્ચ
 (C) પ્રતિગામી (આવરોહી) કરવેરા સાથે પ્રતિગામી (આવરોહી) ખર્ચ
 (D) પ્રતિગામી (આવરોહી) કરવેરા સાથે પ્રગતિશીલ (આરોહી) ખર્ચ
048. 14મા નાણા પંચ બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
- (A) તેમાં રાજ્યોની કેન્દ્રીય વિભાજિત હિસ્સામાં ભાગીદારી 32% થી વધારી 42% કરવામાં આવી.
 (B) તેમાં ક્ષેત્ર નિર્દિષ્ટ અનુદાન અંગેની ભલામણો કરી છે.
 (C) (A) તથા (B) બંને
 (D) (A) અથવા (B) એક પણ નહીં
049. બંધારણ સભાની સંઘ બંધારણ સમિતિના અધ્યક્ષ નીચેના પૈકી કોણ હતા ?
- (A) બી.આર.આંબેડકર
 (B) જે.બી.કિષ્વાની
 (C) જવાહરલાલ નેહરુ
 (D) અલાદી કિષ્ણાસ્વામી ઐયર
050. ભારતના ઈતિહાસના સંદર્ભમાં પ્રાંતોમાંથી બંધારણ સભાના સદસ્યો એ
- (A) તે પ્રાંતોના લોકો દ્વારા સીધા ચૂંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા.
 (B) ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ અને મુસ્લિમ લીગ દ્વારા નામાંકિત કરવામાં આવ્યા હતા.
 (C) પ્રાંતીય ધારા સભાઓ દ્વારા ચૂંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા.
 (D) બંધારણીય બાબતોમાં તેઓ નિષ્ણાંત જાણકારી ધરાવતા હોવાથી સરકાર દ્વારા તેમને પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા.
051. નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. બંધારણ સુધારા (86મો) અધિનિયમ 2002 હેઠળ, બંધારણમાં કલમ 21A (Article 21A) દાખલ કરવામાં આવ્યો.
 2. બંધારણની કલમ 21A (Article 21A) હેઠળ 6 થી 14 વર્ષની ઉંમરના તમામ બાળકોને મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણ મેળવવાનો હક રહેશે.
 3. કલમ 21A (Article 21A) એ માત્ર લઘુમતી જૂથને જ લાગુ પડે છે.
 નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2
 (B) માત્ર 2 અને 3
 (C) માત્ર 1 અને 3
 (D) 1, 2 અને 3
052. સમાન નાગરિક સંહિતા (Uniform Civil Code) એ વ્યક્તિગત કાયદાઓને બદલે પ્રત્યેક નાગરિકને નિયંત્રિત કરતા સમાન કાયદાઓના સમુચ્ચ (set) ની દરખાસ્ત છે. સમાન નાગરિક સંહિતા એ નીચેના પૈકી કઈ બાબતને સંબંધિત નથી?
- (A) લગ્ન
 (B) વારસાઈ
 (C) નિભાવ
 (D) બદનક્ષી

053. કેબીનેટ સમિતિઓના સંદર્ભે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. ભારતના બંધારણ હેઠળ કેબીનેટ સમિતિઓ પૂરી પાડવામાં આવે છે.
 2. બિન-કેબીનેટ સદસ્યો એ કેબીનેટ સમિતિઓના સદસ્યો બની શકે છે.
 3. પ્રધાનમંત્રી એ તમામ કેબીનેટ સમિતિઓનું નેતૃત્વ કરે છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 2
(C) માત્ર 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
054. લોકસભાના અધ્યક્ષની સત્તા અને ફરજોનો માં ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલ છે.
1. ભારતના બંધારણ
 2. લોકસભાની કાર્યવાહી અને વ્યવસ્થા સંચાલન અંગેના નિયમો
 3. સંસદીય પ્રણાલી
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) માત્ર 1 અને 3
055. વિધેયક પસાર કરતી વખતે લોકસભા અને રાજ્યસભા વચ્ચે થયેલી મડાગાંઠ માટે સંસદની સંયુક્ત બેઠક બોલાવવી પડે છે.
1. સામાન્ય વિધેયક (Ordinary Bill)
 2. નાણાં વિધેયક (Money Bill)
 3. વિત્તીય વિધેયક (Finance Bill)
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
056. બંધારણની કઈ કલમ હેઠળ રાષ્ટ્રપતિની સત્તાઓ અંગેનો વટહુકમ (Ordinance) જારી કરવામાં આવેલ છે ?
- (A) કલમ 121 (B) કલમ 122
(C) કલમ 123 (D) કલમ 124
057. બજેટનો અધિનિયમ ઘડવા બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. સંસદ એ કરવેરા વધારી, ઘટાડી કે નાબૂદ કરી શકે.
 2. બંધારણમાં 'બજેટ' શબ્દનો ઉલ્લેખ નથી.
 3. રાજ્યસભાને અનુદાનની માંગ પર મતાધિકાર નથી.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 1 અને 3
(C) માત્ર 3 (D) 1, 2 અને 3
058. નીચેના પૈકી કઈ સમિતિ એ કોમ્પ્રોલર અને ઓડીટર જનરલના અહેવાલને ચકાસે છે ?
1. જાહેર હિસાબ સમિતિ
 2. જાહેર સાહસો બાબતની સમિતિ
 3. અંદાજ સમિતિ
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 (B) માત્ર 1 અને 2
(C) માત્ર 2 અને 3 (D) 1, 2 અને 3

059. સરકારી વ્યવહારોના સંચાલન માટે સરકારને કરવેરા અને અન્ય આવક દ્વારા પ્રાપ્ત થતું મહેસૂલ એ ખાતે જમા થાય છે.
- (A) ભારતનું આકસ્મિક ભંડોળ (B) જાહેર હિસાબ (Public Account)
(C) રીઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયા (D) ઉપરોક્ત પૈકી એકપણ નહીં
060. લોકસભા શૂન્યકાળની મહત્તમ અવધિ હોઈ શકે.
- (A) 30 મિનિટ (B) અનિર્દિષ્ટ (unspecified)
(C) એક કલાક (D) બે કલાક
061. આફ્રિકા અને યુરોપના દેશો સાથેની સંયુક્ત કવાયતમાં ભાગ લેવા નીચેના પૈકી કયું નૌકા જહાજ ઉપયોગમાં લેવામાં આવ્યું ?
- (A) INS Sindhu (B) INS Ashwaghosh
(C) INS Tabar (D) INS Dega
062. નીચેના પૈકી કયા ભારતીય તીરંદાજે મહિલા વ્યક્તિગત, મહિલા ટીમ અને મિશ્ર ટીમ કેટેગરીમાં સુવર્ણ જીતીને રેકોર્ડ બનાવ્યો છે ?
- (A) દીપિકા કુમારી (B) અંકિતા ભક્ત
(C) કોમલિકા બારી (D) ધનલક્ષ્મી
063. એ તમામ ક્રિકેટ ફોર્મેટમાં પ્રથમવાર દેખાવ કરનાર સૌથી નાની ભારતીય ખેલાડી બની છે.
- (A) શફાલી વર્મા (Shafali Verma) (B) સ્મૃતિ મંદના (Smriti Mandana)
(C) હર્ષિથા કુમારી (Harshitha Kumari) (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
064. રાષ્ટ્રીય આંકડા શાસ્ત્ર દિવસ 29મી જૂનના રોજ ઉજવવામાં આવ્યો. આ દિવસ એ ની જન્મતિથિની યાદગીરીમાં ઉજવવામાં આવે છે.
- (A) શ્રીનિવાસ રામાનુજમ (B) પી.સી. મહાલનોબીસ
(C) આર્ય ભટ્ટ (D) એ.એન. રોય
065. National Thermal Power Corporation Limited (NTPCL) એ વર્ષ સુધીમાં 60 Gigawatt નો પુનઃપ્રાપ્ય ઊર્જા સ્થાપિત કરવાનો લક્ષ્યાંક નક્કી કરેલ છે.
- (A) 2025 (B) 2027
(C) 2029 (D) 2032
066. નીચેના પૈકી દેશોને પાકિસ્તાન સાથે Financial Action Task Force ની ગ્રે યાદીમાં મૂકવામાં આવેલ છે.
1. હૈતી 2. ફિલીપાઈન્સ 3. દક્ષિણ સુદાન 4. માલ્ટા
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2, 3 અને 4 (B) માત્ર 1, 3 અને 4
(C) માત્ર 2, 3 અને 4 (D) માત્ર 1, 2 અને 3
067. તાજેતરમાંજ પરીક્ષણ કરવામાં આવેલ Agni-P મિસાઈલ વિશે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. તે પરમાણુ સક્ષમ અને સપાટીથી સપાટીની મિસાઈલ છે.
2. આ મિસાઈલની ક્ષમતા 1000 કિમી થી 2000 કિમી ની છે.
3. આ મિસાઈલ એ રશિયન મિસાઈલ એજન્સી સાથે DRDO દ્વારા વિકસાવવામાં આવી છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) માત્ર 1 અને 3

068. નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. નાણાકીય વર્ષ 2020-21 માં ચીને ભારતના નિકાસ માટે સંયુક્ત આરબ અમિરાતને બીજા ક્રમે ધકેલ્યું.
 2. યુનાઈટેડ સ્ટેટ્સ ઓફ અમેરિકાએ ટોચના નિકાસકાર તરીકે ચાલુ રહ્યું.
 3. નાણાકીય વર્ષ 2020-21માં ભારતના નિકાસમાં ચીનનો ફાળો વધીને 7.29% થયો.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) માત્ર 1 અને 2 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 3 (D) 1, 2 અને 3
069. સંયુક્ત રાષ્ટ્રના Drugs and Crimes કાર્યાલય દ્વારા જારી કરવામાં આવેલ World Drug Report અનુસાર વર્ષ 2020માં વિશ્વ સ્તરે લોકો ડ્રગ્સ લેતા હતા.
- (A) 125 મિલિયન (B) 175 મિલિયન
(C) 225 મિલિયન (D) 275 મિલિયન
070. Subsonic Cruise Missile નિર્ભય (Nirbhay) બાબતે નીચેના પૈકી કયું વિધાન / કયા વિધાનો સત્ય છે ?
1. DRDO ના એરોનોટીકલ વિભાગ દ્વારા આ મિસાઈલની ડીઝાઈન તથા તેને તૈયાર કરવામાં આવેલ છે.
 2. આ મિસાઈલની રેંજ 1000 કિમીની છે અને તે 0.6 થી 0.7 mach ની ઝડપ સુધી પહોંચવા શક્તિમાન છે.
 3. તે સપાટી, હવા અને સમુદ્ર, ત્રણેય પ્લેટફોર્મ પરથી પ્રક્ષેપિત કરી શકાય છે.
- નીચેના પૈકી યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.
- (A) 1, 2 અને 3 (B) માત્ર 2 અને 3
(C) માત્ર 1 અને 2 (D) માત્ર 1 અને 3
071. Centre for Science Environment ના State of India's Environment 2021 અનુસાર, શહેર એ ભારતમાં રહેવા લાયક સૌથી શ્રેષ્ઠ શહેર છે.
- (A) હૈદરાબાદ (B) બેંગ્લોર
(C) ચેન્નાઈ (D) ચંદીગઢ
072. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર દ્વારા દર વર્ષે 30મી જૂનના રોજ સમગ્ર વિશ્વમાં આંતર રાષ્ટ્રીય સંસદવાદ (Parliamentarism) દિવસ મનાવવામાં આવે છે. તેના અંતર્ગત આંતર સંસદીય સંઘે અભિયાન શરૂ કર્યું છે.
- (A) હું સંસદમાં યુવાનો (હોવા જોઈએ) સાથે સહમત છું (I say yes to youth in parliament)
(B) યુવા સંસદ એ શ્રેષ્ઠ સંસદ છે.
(C) બહેતર વિશ્વ માટે સંસદમાં યુવાનો
(D) યુવાનો - સમાજ - વિકાસ
073. Internation Telecommunication Union (આંતરરાષ્ટ્રીય દૂરસંચાર સંઘ) ના તાજેતરના અહેવાલ અનુસાર Global Cyber Security Index 2020 (વૈશ્વિક સાયબર સલામતી સૂચકાંક 2020) માં ભારત માં ક્રમે આવેલ છે.
- (A) 5 મા (B) 7 મા
(C) 10 મા (D) 21 મા
074. ઈન્દ્રજાળ - ભારતનું પ્રથમ સ્વદેશી નિર્મિત Autonomous (સ્વાયત્ત) Drone Defence Dome એ દ્વારા વિકસાવવામાં આવેલ છે.
- (A) Tat Robotics, બેંગ્લોર (B) AAT Robotics, અમદાવાદ
(C) Grene Robotics, હૈદરાબાદ (D) DIVE Robotics, દિલ્હી

075. તાજેતરમાં ભારતના રમતગમત મંત્રાલયે WAKO ઈન્ડીયા ફેડરેશનને માન્યતા આપેલ છે. આ ફેડરેશન એ સાથે સંબંધિત છે.
- (A) Walking (B) Kick Boxing
(C) Fencing (D) Skating
076. સોફ્ટવેર કે જે Peripheral Device અને Operating System વચ્ચેની આંતરક્રિયાઓને માન્ય રાખે છે તે છે.
- (A) Device Driver (B) OS Driver
(C) Hardware Driver (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
077. એ ડીજીટલ ઉપકરણમાં અને તેમાંથી વધુ ઝડપે ડેટાને સ્થાનાંતરિત કરવાની કેબલીંગ ટેકનોલોજી છે.
- (A) Fiber optics (B) Fire wire
(C) USB (D) DVD
078. નીચેના પૈકી કયા સ્થળે ભારતીય અંતરીક્ષ કાર્યક્રમ (Indian Space Programme) ની શરૂઆત થઈ હતી ?
- (A) Thumba Equatorial Rocket Launching Station (TERLS), તિરૂવનંથપુરમ
(B) ISRO Satellite Centre, (ISAC), બેંગ્લોર
(C) Satish Dhavan Space Centre (SDSC-SHAR), શ્રી હરિકોટા
(D) Space Application Centre (SAC), અમદાવાદ
079. પવનની ગતિ માપવા માટેના સાધન કયા નામે ઓળખાય છે ?
- (A) Anemometer (B) Windmeter
(C) Cyclone meter (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
080. ભારતનું દ્વિતીય ચંદ્ર મિશન - ચંદ્રયાન-2 નું દ્વારા સફળતાપૂર્વક પ્રક્ષેપણ કરવામાં આવ્યું.
- (A) PSLV - PSII - P2 (B) ASLV - ASIII - A1
(C) GSLV - MKIII - M1 (D) GSLV - FT
081. Massive Open Online Courses (MOOCS) ચલાવવા માટે સ્વદેશી IT પ્લેટફોર્મ - SWAYAMનું પૂરું નામ શું છે ?
- (A) School Website of Active Lessons for Youth Aspiring Minds
(B) Study Webs of Active Learning for Young Aspiring Minds
(C) Student Website of Active interaction for Young Aspiring Minds
(D) Student Website of Advance Learning for Youth Active Management
082. વેબસાઈટ પર પોસ્ટ કરેલ શ્રાવ્ય (Audio) કે દૃશ્ય (Video) રેકોર્ડિંગને ડાઉનલોડ કરવા કે બાદમાં ચલાવવા (Played later) માટે નીચેના પૈકી કયો શબ્દ વપરાય છે ?
- (A) VOIP (B) Blog
(C) RSS Feed (D) Podcast
083. Photo Stat મશીનના ડ્રમ એ નીચેના પૈકી કયા તત્વનું બનેલું હોય છે ?
- (A) Aluminium (B) Selenium
(C) Barium (D) Caesium
084. નબળી હવા વહન સુવિધા ધરાવતી ઈમારતમાં નીચેના પૈકી કયો નિષ્ક્રિય વાયુ જમા થઈ શકે છે ?
- (A) હિલીયમ (B) નીથોન
(C) આર્ગન (D) રેડોન

085. ઘન કોલસાને પ્રવાહી હાઈડ્રોકાર્બન બળતણમાં રૂપાંતરીત કરતી પ્રક્રિયા તરીકે ઓળખાય છે.
 (A) Liquefaction (B) Carbonation
 (C) Catalytic Conversion (D) Cracking
086. એક શાળામાં કુલ 560 વિદ્યાર્થીઓ છે. જો છોકરીઓની સંખ્યા છોકરાઓની સંખ્યાના $14\frac{2}{7}\%$ જેટલી હોય તો છોકરીઓની સંખ્યા કેટલી હશે ?
 (A) 54 (B) 63
 (C) 70 (D) 91
087. 15 કર્મચારીઓનો સરેરાશ પગાર રૂ. 4500 પ્રતિ માસ છે. જો તે પૈકી 3 કર્મચારીઓ નોકરી છોડી દે તો બાકીના કર્મચારીઓનો સરેરાશ પગાર રૂ. 175 જેટલો ઓછો થાય છે. તો નોકરી છોડી ગયેલા 3 કર્મચારીઓનો માસિક કુલ પગાર કેટલો હશે ?
 (A) રૂ. 12800 (B) રૂ. 15600
 (C) રૂ. 17200 (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
088. 90 કિમી/કલાકની ઝડપે જતી ટ્રેનને 450 મીટરના બોગદાને સંપૂર્ણપણે પસાર કરતાં 30 સેકન્ડ લાગે છે. તો ટ્રેનની લંબાઈ કેટલી હશે ?
 (A) 300 મીટર (B) 150 મીટર
 (C) 512 મીટર (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
089. P એક કામ 18 કલાકમાં જ્યારે Q તે કામ 24 કલાકમાં પુરું કરી શકે છે. જો બંનેને સાથે તે કામ સોંપવામાં આવે તો તે કામ કેટલા કલાકમાં પુરું થશે ?
 (A) 21 કલાક (B) 72/7 કલાક
 (C) 78/7 કલાક (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
090. એક રકમને 2 વર્ષ માટે 8% ના ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજે મૂકવાથી વ્યાજ તરીકે રૂ. 13312 પ્રાપ્ત થાય છે. તો તે રકમ કેટલી હશે ?
 (A) રૂ. 80000 (B) રૂ. 84000
 (C) રૂ. 56000 (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
091. 0.0961 નું વર્ગમૂળ કેટલું થશે ?
 (A) 0.31 (B) 0.031
 (C) 0.0031 (D) 1/31
092. P અને Q એક બિઝનેસમાં 3 : 2 ના પ્રમાણમાં રોકાણ કરે છે. જો નફાના 5% દાન પેટે જતા હોય અને P નો હિસ્સો રૂ. 855 હોય તો કુલ નફો કેટલો હશે ?
 (A) રૂ. 1500 (B) રૂ. 1650
 (C) રૂ. 1750 (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
093. ગણ P = {0, 1, 3} ના ઉપગણોની સંખ્યા કેટલી હશે ?
 (A) 3 (B) 6
 (C) 8 (D) 9
094. 5 અને 6 વાગ્યાની વચ્ચે કયા સમયે ઘડિયાળના બે કાંટા એકબીજાથી 3 મિનિટ દૂર હશે ?
 (A) 5.21 કલાકે (B) 5.24 કલાકે
 (C) 5.30 કલાકે (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં

095. X મૂળ સ્થાનથી પશ્ચિમ દિશા તરફ 250 મીટર ચાલે છે, ત્યારબાદ તે પોતાની જમણી તરફ ફરી 100 મીટર ચાલે છે, તો તેનું મૂળ સ્થાનથી લઘુત્તમ અંતર કેટલું હશે ?
- (A) $30\sqrt{29}$ મીટર (B) $50\sqrt{29}$ મીટર
(C) $29\sqrt{50}$ મીટર (D) 350 મીટર
096. જો 8 ફેબ્રુઆરી, 2005 ના દિવસે મંગળવાર હોય તો 8 ફેબ્રુઆરી, 2004 ના દિવસે કયો વાર હશે ?
- (A) રવિવાર (B) સોમવાર
(C) મંગળવાર (D) બુધવાર
097. સમીકરણ : $X^2 + X + 56 = 0$ ના બે ઉકેલ કયા છે ?
- (A) 8, 7 (B) - 8, 7
(C) 8, -7 (D) ઉપરોક્ત પૈકી એક પણ નહીં
098. એક 6 સેમી \times 12 સેમી \times 15 સેમી ના લંબઘનમાંથી સરખા નાના સમઘન બનાવવામાં આવે છે. તો આવા ઓછામાં ઓછા કેટલા સમઘન બનશે ?
- (A) 20 (B) 40
(C) 60 (D) 80
099. ખૂટતો શબ્દ શોધો.
ELFA, GLHA, ILJA,, MLNA
- (A) OLPA (B) OLMB
(C) KLLA (D) KLMA
100. P ના પિતા Q ના સસરા છે. R એ P નો ભાઈ છે અને S નો પુત્ર છે. તો R નો Q સાથે શો સંબંધ છે ?
- (A) સાળો (B) ભાઈ
(C) પુત્ર (D) વિગતો અપૂરતી છે.

101. 'रीति विज्ञान' कृति के लेखक हैं :
- (A) डॉ० किशोरी लाल (B) डॉ० धीरेन्द्र वर्मा
(C) डॉ० भोलानाथ तिवारी (D) डॉ० विद्यानिवास मिश्र
102. 'स्वनिम' का अर्थ है :
- (A) वर्ण (B) अक्षर
(C) शब्द (D) ध्वनि
103. भोजपुरी लोकगीतों का सर्वप्रथम वैज्ञानिक पद्धति से संग्रह किसने किया?
- (A) कृष्णदेव उपाध्याय (B) हरिशंकर उपाध्याय
(C) रविशंकर उपाध्याय (D) इनमें से कोई नहीं
104. सुमित्रानन्दन पन्त को उनकी किस कृति पर ज्ञानपीठ पुरस्कार मिला था?
- (A) चिदम्बरा (B) वीणा
(C) पल्लव (D) गुंजन
105. 'संरचनात्मक भाषा-विज्ञान' के जनक कौन थे?
- (A) बाबूराम सक्सेना (B) जॉर्ज ग्रियर्सन
(C) लेनार्ड ब्लूमफील्ड (D) ए० बी० कीथ
106. कौन-सी बोली पश्चिमी हिन्दी की नहीं है?
- (A) ब्रज (B) खड़ीबोली
(C) बुन्देली (D) बघेली
107. हिन्दी भाषा के मानकीकरण का सचेष्ट प्रयास किस पत्रिका में किया गया है?
- (A) सरस्वती (B) आनन्द कादम्बिनी
(C) सुदर्शन (D) हिन्दी प्रदीप
108. निम्नलिखित हिन्दी के भाषाविदों को उनके ग्रंथों के साथ सुमेलित कीजिए :
(a) कामताप्रसाद गुरु	(i) हिन्दी भाषा का उद्भव और विकास
(b) किशोरीदास वाजपेयी	(ii) हिन्दी व्याकरण
(c) उदय नारायण तिवारी	(iii) भाषा और समाज
(d) रामविलास शर्मा	(iv) हिन्दी शब्दानुशासन
- कूट : (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
(B) (ii) (iv) (i) (iii)
(C) (ii) (i) (iii) (iv)
(D) (iv) (ii) (i) (iii)

109. निम्नलिखित शब्दों को उनके संधि के नाम के साथ सुमेलित कीजिए :

(a) नीरोग	(i) दीर्घ संधि
(b) दीर्घाकार	(ii) यण संधि
(c) सदाचार	(iii) विसर्ग संधि
(d) प्रत्येक	(iv) वृद्धि संधि
	(v) व्यंजन संधि

- कूट : (a) (b) (c) (d)
- (A) (iv) (v) (ii) (iii)
- (B)** (iii) (i) (v) (ii)
- (C) (ii) (iii) (iv) (i)
- (D) (i) (v) (ii) (iii)

110. निम्नलिखित को सुमेलित कीजिए :

(a) नया ज्ञानोदय	(i) रवीन्द्र कालिया
(b) साहित्य अमृत	(ii) विश्वनाथ प्रसाद तिवारी
(c) वागर्थ	(iii) आलोक मेहता
(d) दस्तावेज	(iv) लीलाधर मंडलोई
	(v) त्रिलोकीनाथ चतुर्वेदी

- कूट : (a) (b) (c) (d)
- (A)** (i) (v) (iii) (ii)
- (B) (iv) (v) (i) (ii)
- (C) (ii) (iii) (v) (i)
- (D) (iii) (i) (iv) (ii)

111. हिन्दी साहित्य के इतिहास लेखकों का कालक्रमानुसार सही अनुक्रम कौन सा है ?

- (A) रामकुमार वर्मा, रामचन्द्र शुक्ल, मिश्रबन्धु, रामस्वरूप चतुर्वेदी
- (B) रामस्वरूप चतुर्वेदी, मिश्रबन्धु, रामकुमार वर्मा, रामचन्द्र शुक्ल
- (C) रामचन्द्र शुक्ल, मिश्रबन्धु, रामकुमार वर्मा, रामस्वरूप चतुर्वेदी
- (D)** मिश्रबन्धु, रामचन्द्र शुक्ल, रामकुमार वर्मा, रामस्वरूप चतुर्वेदी

112. निम्नलिखित कृतियों को उनके रचनाकारों के साथ सुमेलित कीजिए :

सूची - A

सूची B

(a) एस्से इन क्रिटिसिज्म	(i) क्रोचे
(b) एस्थेटिका	(ii) रेनेवेलेक
(c) फिलॉसफी ऑफ रिटोरिक	(iii) आई.ए.रिचर्ड्स
(d) ए हिस्ट्री ऑफ मॉडर्न क्रिटिसिज्म	(iv) मैथ्यूऑर्नाल्ड
	(v) अरस्तू

- कूट : (a) (b) (c) (d)
(A) (v) (ii) (i) (iii)
(B) (ii) (iii) (iv) (i)
(C) (iv) (i) (iii) (ii)
(D) (iii) (iv) (ii) (v)

113. इन साहित्येतिहास ग्रन्थों को उनके लेखकों के साथ सुमेलित कीजिए :

(a) हिन्दी साहित्य का दूसरा इतिहास	(i) रामकुमार वर्मा
(b) हिन्दी साहित्य का वैज्ञानिक इतिहास	(ii) गणपतिचन्द्र गुप्त
(c) हिन्दी साहित्य का आलोचनात्मक इतिहास	(iii) रामस्वरूप चतुर्वेदी
(d) हिन्दी साहित्य और संवेदना का विकास	(iv) लक्ष्मीसागर वाष्णीय
	(v) बच्चन सिंह

- कूट : (a) (b) (c) (d)
(A) (v) (ii) (i) (iii)
(B) (ii) (iii) (iv) (i)
(C) (iii) (i) (v) (ii)
(D) (i) (iv) (iii) (ii)

114. रचनाकार कालक्रम में सही का निर्देश कीजिए।

(A) दिनकर-बच्चन-अज्ञेय-मुक्तिबोध	(B) बच्चन-दिनकर-अज्ञेय-मुक्तिबोध
(C) अज्ञेय-दिनकर-बच्चन-मुक्तिबोध	(D) दिनकर-अज्ञेय-बच्चन-मुक्तिबोध

115. 'सूरदास की रचना में संस्कृत की कोमलकान्त पदावली और अनुप्रासों की वह छटा नहीं है, जो तुलसी की रचना में दिखाई पड़ती है' - यह कथन किसका है?

(A) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल	(B) डॉ० रामकुमार वर्मा
(C) आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी	(D) राहुल सांकृत्यायन

116. प्रकाशन वर्ष के अनुसार नन्ददुलारे वाजपेयी के निम्नलिखित आलोचना ग्रंथों का सही अनुक्रम बताइए-

(A) हिन्दी साहित्य: बीसवीं शताब्दी, आधुनिक साहित्य, रस सिद्धान्त, रीति और शैली
(B) रस सिद्धान्त, रीति और शैली, आधुनिक साहित्य, हिन्दी साहित्य: बीसवीं शताब्दी
(C) रीति और शैली, रस सिद्धान्त, हिन्दी साहित्य : बीसवीं शताब्दी, आधुनिक साहित्य
(D) हिन्दी साहित्य: बीसवीं शताब्दी, रीति और शैली, रस सिद्धान्त, आधुनिक साहित्य

117. 'ईसुरी' किस लोक विधा के लिए विख्यात हैं ?
 (A) बिदेसिया (B) रसिया
 (C) फाग (D) खयाल
118. 'स्मृति-लेखा' किस लेखक की रचना है?
 (A) भवानी प्रसाद मिश्र (B) धर्मवीर भारती
 (C) सर्वेश्वर दयाल सक्सेना (D) इनमें से किसी की नहीं
119. लोक साहित्य की दृश्य विधा है :
 (A) लोकगीत (B) लोककथा
 (C) लोकगाथा (D) लोकनाट्य
120. 'मिश्रबन्धु' द्वारा लिखित 'हिन्दी नवरत्न' में निम्नलिखित में से किस कवि को स्थान नहीं मिला है?
 (A) गोस्वामी तुलसीदास को (B) सूरदास को
 (C) मलिक मुहम्मद जायसी को (D) आचार्य केशवदास को
121. 'मित्र-संवाद' जिन दो साहित्यकारों के मध्य होने वाले पत्र व्यवहार का संग्रह है, वे साहित्यकार हैं :
 (A) पं० विद्यानिवास मिश्र और अज्ञेय (B) कमलेश्वर और मोहन राकेश
 (C) डॉ० धर्मवीर भारती और नरेन्द्र कोहली (D) डॉ० रामविलास शर्मा और केदारनाथ अग्रवाल
122. पाण्डेय बेचन शर्मा 'उग्र' को किसने 'घासलेटी साहित्यकार' कहा था?
 (A) बाबू बनारसीदास चतुर्वेदी ने (B) आचार्य नन्ददुलारे बाजपेयी ने
 (C) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल ने (D) आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी ने
123. निबन्ध और निबन्धकार को सुमेलित कीजिए :
 (a) नया साहित्य : नये प्रश्न (i) महादेवी वर्मा
 (b) विचार एवं वितर्क (ii) अज्ञेय
 (c) हिन्दी साहित्य: आधुनिक परिदृश्य (iii) नन्द दुलारे बाजपेयी
 (d) मेरा परिवार (iv) हजारी प्रसाद द्विवेदी
 (v) विवेकी राय
- कूट : (a) (b) (c) (d)
 (A) (v) (ii) (i) (iii)
 (B) (ii) (iii) (iv) (i)
 (C) (iii) (iv) (ii) (i)
 (D) (i) (iv) (iii) (ii)
124. 'ठेले पर हिमालय' किसकी रचना है?
 (A) धर्मवीर भारती (B) अज्ञेय
 (C) निर्मल वर्मा (D) शरद जोशी

125. "अभिधा उत्तम काव्य है मध्य लक्षणा लीन ।
अधम व्यंजना रस बिरस, उल्टी कहत नवीन ।।"
यह किसकी उक्ति है?
- (A) आचार्य केशवदास (B) आचार्य चिंतामणि त्रिपाठी
(C) आचार्य भिखारीदास (D) महाकवि देव
126. "बाँधा था विधु को किसने इन काली जंजीरों से,
मणिवाले फणियों का मुख क्यों भरा हुआ हीरों से" – इन पंक्तियों में कौन सा अलंकार है?
- (A) उपमा (B) रूपक
(C) रूपकातिशयोक्ति (D) उत्प्रेक्षा
127. रस सूत्र के व्याख्याकारों का सही अनुक्रम क्या है?
- (A) भट्ट लोल्लट, शंकुक, भट्टनायक, अभिनवगुप्त
(B) शंकुक, भट्ट लोल्लट, भट्टनायक, अभिनवगुप्त
(C) अभिनवगुप्त, शंकुक, भट्ट लोल्लट, भट्टनायक
(D) भट्ट लोल्लट, भट्टनायक, शंकुक, अभिनवगुप्त
128. निम्नलिखित कथनों को सम्बन्धित आचार्यों के साथ सुमेलित कीजिए तथा दिए गए कूट से सही उत्तर का चयन कीजिए :
कथन	आचार्य
(A) सौन्दर्यमलंकारः	(i) पंडितराज जगन्नाथ
(B) शब्दार्थसहितौकाव्यम्	(ii) आचार्य वामन
(C) रमणीयार्थप्रतिपादकः शब्दः काव्यम्	(iii) आचार्य आनन्दवर्धन
(D) काव्यस्यात्माध्वनिः	(iv) आचार्य भामह
- कूट : (a) (b) (c) (d)
- (A) (i) (ii) (iii) (iv)
(B) (ii) (iv) (i) (iii)
(C) (v) (ii) (i) (iii)
(D) (iv) (i) (ii) (iii)
129. निम्नलिखित काव्यशास्त्रीय ग्रन्थों का सही अनुक्रम क्या है?
- (A) रसगंगाधर, काव्यालंकार सूत्र, ध्वन्यालोक, काव्यालंकार
(B) काव्यालंकार, काव्यालंकार सूत्र, ध्वन्यालोक, रसगंगाधर
(C) काव्यालंकार सूत्र, रसगंगाधर, काव्यालंकार, ध्वन्यालोक
(D) ध्वन्यालोक, काव्यालंकार सूत्र, रसगंगाधर, काव्यालंकार
130. पाश्चात्य समीक्षा में 'कला-कला के लिए' सिद्धान्त का सबसे प्रबल समर्थक कौन है?
- (A) विलियम वर्ड्सवर्थ (B) इलियट
(C) डॉ० ब्रैडले (D) आई० ए० रिचर्ड्स

131. 'सम्प्रेषणीयता' का सम्बन्ध किससे है?
 (A) आई० ए० रिचर्ड्स (B) मार्क्स
 (C) हरबर्ट रीड (D) सार्तू
132. व्यंजना शक्ति का कार्य क्या है?
 (A) मूल अर्थ को व्यक्त करना (B) प्रयोजन को व्यक्त करना
 (C) मुख्यार्थ की व्याख्या करना (D) मुख्यार्थ में छिपे अकथित अर्थ को व्यक्त करना
133. व्याकरण विरुद्ध प्रयोग से उत्पन्न दोष को कहते हैं :
 (A) च्युत संस्कृति दोष (B) ग्राम्यत्व दोष
 (C) क्लिष्टत्व दोष (D) दुष्क्रमत्व
134. 'तंत्रीनाद कवित् रस सरस राग रति रंग,
 अनबूड़े बूड़े तिरे जे बूड़े सब अंग' इस दोहे में कौन-सा अलंकार है?
 (A) उपमा (B) विरोधाभास
 (C) दृष्टान्त (D) रूपक
135. निम्नलिखित में से संस्कृत के किस आचार्य ने 'विशेषो गुणात्मा' सूत्र के आधार पर रीति और गुण में अभेद माना है?
 (A) वामन (B) क्षेमेन्द्र
 (C) कुन्तक (D) राजशेखर
136. काव्य में निर्वैयक्तिकता के सिद्धान्त की स्थापना किसने की?
 (A) कॉलरिज (B) मैथ्यू आर्नाल्ड
 (C) टी एस इलियट (D) आई ए रिचर्ड्स
137. 'छायावाद का पतन' किस लेखक की कृति है?
 (A) शान्तिप्रिय दिबवेदी (B) देवराज
 (C) विजयदेव नारायण साही (D) रामविलास शर्मा
138. उत्तर आधुनिक कथा-शिल्प का उपन्यास है :
 (A) अपने दृ अपने अजनबी (B) पचपन खम्भे लाल दीवारें
 (C) अनामदास का पोथा (D) हरिया हरक्यूलीज की हैरानी
139. दक्षिण भारत हिन्दी प्रचार सभा, मद्रास की स्थापना किसने की ?
 (A) सी. राजगोपालाचारी (B) महात्मा गांधी
 (C) मोटूरि सत्यनारायण (D) विनोबा भावे
140. 'अध्यात्म रामायण' का खड़ी बोली में रूपान्तरण, फोर्ट विलियम कॉलेज से सम्बद्ध, किस रचनाकार ने किया था?
 (A) सदासुखलाल (B) इंशा अल्ला खाँ
 (C) लल्लू लाल (D) सदल मिश्र
141. स्त्री-विमर्श पर आधारित कृति 'तब्दील निगाहें' किस लेखिका की रचना है?
 (A) कृष्णा सोबती (B) ऊषा प्रियंवदा
 (C) मैत्रेयी पुष्पा (D) चित्रा मुद्गल

142. अंग्रेजी सरकार की ओर से अदालत का कामकाज देश की प्रचलित भाषाओं में करने का 'इश्तहारनामा' किस सन् में निकला?

(A) सन् १८१६

(B) सन् १८२६

(C) सन् १८३६

(D) सन् १९४६

143. नागरी प्रचारिणी सभा, काशी के संस्थापकों में थे :

(A) शिवकुमार सिंह और बाबू श्यामसुन्दरदास (B) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल और भारतेन्दु

(C) प्रताप नारायण मिश्र और बालकृष्ण भट्ट (D) रत्नाकर और शिवप्रसाद गुप्त

144. निम्नलिखित रचनाकारों को उनके मूलनाम से सुमेलित कीजिए तथा नीचे दिए गए कूट से सही उत्तर का चयन कीजिए :

रचनाकार	मूलनाम
(a) रसलीन	(i) सैयद इब्राहीम
(b) रसखान	(ii) जयशंकर प्रसाद
(c) जकी	(iii) सैयद गुलाम नबी
(d) कलाधर	(iv) जगन्नाथदास रत्नाकर

कूट : (a) (b) (c) (d)

(A) (ii) (i) (iii) (iv)

(B) (iii) (i) (iv) (ii)

(C) (iii) (ii) (iv) (i)

(D) (iv) (iii) (i) (ii)

145. 'उज्ज्वल नीलमणि' के रचयिता कौन हैं?

(A) रूपगोस्वामी

(B) बल्लभाचार्य

(C) विठ्ठलनाथ

(D) मध्वाचार्य

146. संतन को कहा सीकरी सों काम ?

आवत जात पनहिया टूटी, बिसरि गयो हरिनाम ।। – पंक्तियाँ किस कवि की हैं ?

(A) तुलसीदास

(B) कुम्भनदास

(C) कबीरदास

(D) दादूदयाल

147. 'शहर अब भी सम्भावना है' – किस कवि की रचना है?

(A) दुष्यन्त कुमार

(B) वीरेन्द्र कुमार जैन

(C) अशोक बाजपेयी

(D) कुंवर नारायण

148. निम्नलिखित पंक्तियों को उनके लेखकों के साथ सुमेलित कीजिए :
(a) अरुण यह मधुमय देश हमारा	(i) अज्ञेय
(b) हम नदी के द्वीप हैं	(ii) धूमिल
(c) दुःखों के दागों को तमगों-सा पहना	(iii) जयशंकर प्रसाद
(d) मेरे लिए हर आदमी एक जोड़ी जूता है	(iv) मुक्तिबोध
	(v) निराला
- कूट : (a) (b) (c) (d)
(A) (iv) (iii) (i) (v)
(B) (i) (iv) (ii) (iii)
☒ (C) (iii) (i) (iv) (ii)
(D) (v) (ii) (iii) (iv)
149. 'शेरसिंह का शस्त्र समर्पण' के रचनाकार हैं :
(A) सूर्यकान्त त्रिपाठी 'निराला'	(B) रामधारीसिंह 'दिनकर'
(C) सुभद्राकुमारी चौहान	☒ (D) जयशंकर प्रसाद
150. इनमें कौन 'तार सप्तक' का कवि नहीं है?
(A) रामविलास शर्मा	(B) गजानन माधव मुक्तिबोध
☒ (C) शमशेर बहादुर सिंह	(D) भारतभूषण अग्रवाल
151. रामकथा पर आधारित काव्य कौन सा है ?
(A) आत्मजयी	(B) अग्निलीक
(C) रश्मिरथी	☒ (D) भूमिजा
152. 'चाँद का कुर्ता' किसकी प्रसिद्ध कविता है ?
(A) अयोध्या सिंह उपाध्याय 'हरिऔध'	☒ (B) रामधारी सिंह दिनकर
(C) द्वारिका प्रसाद माहेश्वरी	(D) रामनरेश त्रिपाठी
153. 'पेपर वेट' कृति में किन दो विधाओं की रचनाएँ संगृहीत हैं :
☒ (A) उपन्यास और कहानी	(B) उपन्यास और कविता
(C) उपन्यास और निबन्ध	(D) कहानी और नाटक
154. वैदिक काल के वातावरण को आधार बनाकर लिखा गया वृन्दावनलाल वर्मा का उपन्यास है :
(A) भुवन विक्रम	(B) मृगनयनी
(C) टूटे काँटे	☒ (D) कचनार
155. प्रजातंत्र और लोकतंत्र के नाम पर हमारे चारों ओर फलने-फूलने वाली राजनीतिक संस्कृति के प्रतिनिधि पात्र वैद्यजी किस उपन्यासकार की सृष्टि हैं?
(A) अमृतलाल नागर	(B) राही मासूम रजा
(C) शिवप्रसाद सिंह	☒ (D) श्रीलाल शुक्ल

156. 'मेरी तेरी उसकी बात' किसकी रचना है?
 (A) भगवतीचरण वर्मा (B) यशपाल
 (C) उदयशंकर भट्ट (D) अमृतलाल नागर
157. देश विभाजन को लेकर लिखा गया उपन्यास है :
 (A) अमृत और विष (B) झूठा सच
 (C) अपने-अपने अजनबी (D) अन्तराल
158. इनमें से 'नई कहानी' आंदोलन के साथ कौन कहानीकार नहीं जुड़ा था?
 (A) मोहन राकेश (B) कमलेश्वर
 (C) ज्ञानरंजन (D) राजेन्द्र यादव
159. औद्योगीकरण के बढ़ते कुप्रभाव का स्पष्ट संकेत मिलता है :
 (A) गोदान में (B) कर्मभूमि में
 (C) रंगभूमि में (D) गबन में
160. इनमें से 'गंगौली' गाँव किस उपन्यास के केन्द्र में है ?
 (A) जल टूटता हुआ (B) अलग अलग वैतरणी
 (C) परती : परिकथा (D) आधा गाँव
161. 'कोर्ट मार्शल' नामक कृति समाज की किस समस्या पर आधारित है?
 (A) जातिवाद (B) नारी शोषण
 (C) युद्ध की समस्या (D) सांप्रदायिकता
162. 'बोल्गा से गंगा' विधा की दृष्टि से है :
 (A) नाटक (B) कथा संग्रह
 (C) निबन्ध संग्रह (D) यात्रा संस्मरण
163. निम्नलिखित में कौन-सा युग्म असंगत है?
 (A) माधवी - दूधनाथ सिंह (B) द्रौपदी - सुरेन्द्र वर्मा
 (C) उत्तरप्रियदर्शी - अज्ञेय (D) एक और अजनबी - मृदुला गर्ग
164. 'एथेंस का सत्यार्थी' कहानी के लेखक कौन हैं?
 (A) सुदर्शन (B) कौशिक
 (C) प्रसाद (D) प्रेमचन्द
165. कौन -सी कहानी प्रसाद द्वारा रचित नहीं है?
 (A) ममता (B) सालवती
 (C) प्रतिध्वनि (D) सुजान भगत
166. 'डिसलायलिटी' किस नाटक की पात्र है?
 (A) नील देवी (B) भारत दुर्दशा
 (C) अंधेर नगरी (D) चन्द्रावली नाटिका

167. 'कृष्णार्जुन युद्ध' नाटक के रचनाकार हैं :
- (A) माखनलाल चतुर्वेदी (B) चन्द्रगुप्त विद्यालंकार
(C) लक्ष्मीनारायण मिश्र (D) लक्ष्मीनारायण लाल
168. हिन्दी नाटकों के मंचन में 'यक्षगान' का प्रयोग किस निर्देशक ने किया?
- (A) गिरीश कर्नाड (B) इब्राहिम अल्काजी
(C) सत्यदेव दुबे (D) कारंत
169. 'धातुसेन' प्रसाद के किस नाटक का पात्र है?
- (A) राज्यश्री (B) चन्द्रगुप्त
(C) ध्रुवस्वामिनी (D) स्कन्दगुप्त
170. 'शकुन्तला की अंगूठी' के नाटककार हैं?
- (A) सुरेन्द्र वर्मा (B) रमेश वक्षी
(C) प्रभाकर श्रोत्रिय (D) शंकर शेष
171. 'आह ! वेदना मिली विदाई' पंक्ति किस पात्र का है?
- (A) स्कंदगुप्त (B) ध्रुवस्वामिनी
(C) चन्द्रगुप्त (D) देवसेना
172. हरिकृष्ण प्रेमी किस युग के नाटककार हैं?
- (A) भारतेन्दु युग (B) युग प्रसाद
(C) प्रसादोत्तर युग (D) इनमें से कोई नहीं
173. "शासन यदि मेरी रचना पर रोक लगायेगा तो वह दूसरे राज्य में सप्तम स्वर में सुनी जाएगी।" यह कथन किस नाटक के सन्दर्भ में है?
- (A) चन्द्रगुप्त (B) अन्धा युग
(C) आषाढ़ का एक दिन (D) आठवां सर्ग
174. 'पृथ्वी पुत्र' किस लेखक का निबन्ध संकलन है?
- (A) वासुदेवशरण अग्रवाल (B) अज्ञेय
(C) नन्ददुलारे वाजपेयी (D) दिनकर
175. 'छितवन की छाँह' निबन्ध संग्रह के रचयिता कौन हैं?
- (A) बालकृष्ण भट्ट (B) हजारीप्रसाद द्विवेदी
(C) विद्यानिवास मिश्र (D) हरिशंकर परसाई
176. 'कलम का सिपाही' किस विधा की रचना है?
- (A) आत्मकथा (B) रेखाचित्र
(C) यात्रा वृत्तांत (D) जीवनी
177. "प्लॉट का मोर्चा" किस विधा की रचना है?
- (A) गीतिनाट्य (B) आत्मकथा
(C) डायरी (D) रिपोर्टाज

178. 'व्योमकेश दरवेश' किस विधा की रचना है?
 (A) आत्मकथा (B) संस्मरण
 (C) जीवनी (D) डायरी
179. 'रस आखेटक' के रचनाकार हैं :
 (A) हजारी प्रसाद द्विवेदी (B) विद्यानिवास मिश्र
 (C) कुबेरनाथ राय (D) शरद जोशी
180. 'एक बूँद सहसा उछली' किस विधा की रचना है?
 (A) यात्रा वृत्तान्त (B) संस्मरण
 (C) रेखाचित्र (D) निबंध
181. हिन्दी साहित्य के किस इतिहासकार ने इतिहास को 'तीसरी आँख' कहा है?
 (A) आचार्य हजारी प्रसाद द्विवेदी (B) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल
 (C) डॉ० रामकुमार वर्मा (D) डॉ० रामविलास शर्मा
182. छायावाद के समर्थन में सबसे पहला लेख लिखने वाले लेखक हैं—
 (A) जयशंकर प्रसाद (B) मुकुटधर पाण्डेय
 (C) श्रीधर पाठक (D) नन्ददुलारे वाजपेयी
183. निम्नलिखित में से कौन सप्तक परम्परा का कवि नहीं है?
 (A) हरि नारायण व्यास (B) श्रीकान्त वर्मा
 (C) नेमिचन्द्र जैन (D) नरेश मेहता
184. 'स्वयंभू' को 'अपभ्रंश का वाल्मीकि' किसने कहा है?
 (A) रामचन्द्र शुक्ल (B) हजारी प्रसाद द्विवेदी
 (C) नगेन्द्र (D) राहुल सांकृत्यायन
185. 'हिन्दी प्रदीप' के सम्पादक थे :
 (A) भातेन्दु हरिश्चन्द्र (B) बालकृष्ण भट्ट
 (C) प्रेमघन (D) राधाकृष्णदास
186. 'विपाशा' पत्रिका का प्रकाशन किस प्रदेश से होता है?
 (A) उत्तर प्रदेश (B) दिल्ली
 (C) हिमाचल प्रदेश (D) बिहार
187. काव्य में उदात्त तत्व को सर्वाधिक महत्व किसने दिया है?
 (A) प्लेटो (B) अरस्तू
 (C) इलियट (D) लौजाइनस
188. 'अस्तित्ववाद' के प्रथम पुरस्कर्ता कौन हैं?
 (A) कीर्कगार्ड (B) सार्तृ
 (C) डार्विन (D) नीत्से

189. "नील परिधान बीच सुकुमार, खिल रहा मृदुल अधखुला अंग खिला हो ज्यों बिजली का फूल, मेघ बन बीच गुलाबी रंग" –इन पंक्तियों में कौन-सा अंलकार है?
- (A) उपमा (B) उत्प्रेक्षा
(C) रूपक (D) दृष्टान्त
190. "काव्य का काम कल्पना में बिम्ब उपस्थित करना है, या मूल भावना (इमेज) , बुद्धि के सामने कोई विचार (कॉन्सेप्ट) लाना नहीं" – यह कथन किसका है?
- (A) डॉ० नगेन्द्र (B) आचार्य रामचन्द्र शुक्ल
(C) आचार्य नन्ददुलारे (D) डॉ० रामविलास शर्मा
191. निम्नलिखित में से अर्थालंकार कौन-सा है?
- (A) वक्रोक्ति (B) अनुप्रास
(C) यमक (D) प्रतिवस्तूपमा
192. 'विखण्डन' की अवधारणा का सम्बन्ध किस 'वाद' से है?
- (A) आधुनिकतावाद (B) संरचनावाद
(C) नयी समीक्षा (D) उत्तर आधुनिकतावाद
193. 'जयप्रकाश कर्दम' किस विमर्श से सम्बन्धित हैं?
- (A) स्त्री विमर्श से (B) आदिवासी विमर्श से
(C) दलित विमर्श से (D) इनमें से किसी विमर्श से नहीं
194. "इस महान शताब्दी पर
महान शताब्दी के महान इरादों पर
महान शब्दों और महान वादों पर
दो मिनट का मौन"
– कविता के रचनाकार हैं :
- (A) त्रिलोचन (B) नागार्जुन
(C) केदारनाथ सिंह (D) धूमिल
195. 'सजल नयन तन पुलक निज इष्ट देउ पहिचानि ।
परेउ दण्ड जिमि धरनि तल दसा न जाइ बखानि ।।'
यह दोहा 'रामचरितमानस' के किस काण्ड से सम्बद्ध है?
- (A) बाल काण्ड (B) अयोध्या काण्ड
(C) अरण्य काण्ड (D) सुन्दर काण्ड
196. बल्लभाचार्य द्वारा चयनित कवियों में से इनमें वह विशिष्ट कवि कौन है, जो उनसे दीक्षित नहीं था?
- (A) सूरदास (B) कुम्भनदास
(C) नन्ददास (D) कृष्णदास

197. निम्नलिखित पंक्तियों के साथ उनके कवियों के नाम सुमेलित कीजिए :

(a) जात-पाँत पूछै नहीं कोई	(i) तुलसीदास
(b) गिरा अनयन नयन बिनु बानी	(ii) परमानन्ददास
(c) प्रेम प्रेम ते होय प्रेम ते पारहिं पाइए	(iii) जायसी
(d) मानुष प्रेम भयो बैकुंठी	(iv) रामानन्द
	(v) सूरदास

- कूट : (a) (b) (c) (d)
(A) (v) (ii) (iii) (iv)
(B) (ii) (iv) (i) (v)
(C) (iv) (i) (v) (iii)
(D) (i) (iii) (ii) (v)

198. 'चन्दायन' किस कवि की रचना है?

(A) मलिक मुहम्मद जायसी	(B) कुतुबन
(C) मंझन	(D) मुल्ला दाऊद

199. इन रचनाओं को उनकी लेखिकाओं के साथ सुमेलित कीजिए :

(a) आपका बंटी	(i) रुषा प्रियंवदा
(b) पचपन खंभे लाल दीवारें	(ii) मन्नू भंडारी
(c) आंवा	(iii) ममता कालिया
(d) बेघर	(iv) चित्रा मुद्गल
	(v) कृष्णा सोबती

- कूट : (a) (b) (c) (d)
(A) (i) (iv) (v) (iii)
(B) (ii) (i) (iv) (iii)
(C) (iii) (v) (ii) (i)
(D) (iv) (iii) (i) (v)

200. प्रकाशन की दृष्टि से निम्नलिखित कहानियों का सही अनुक्रम बताइए :

(A) ग्राम, पंच परमेश्वर, पाजेब, दुलाईवाली	(B) पंच परमेश्वर, पाजेब, दुलाईवाली, ग्राम
(C) पाजेब, दुलाईवाली, ग्राम, पंच परमेश्वर	(D) दुलाईवाली, ग्राम, पंच परमेश्वर, पाजेब

201. हिंदी साहित्य के सर्वप्रथम इतिहास ग्रंथ का रचनाकाल है—

(A) 1929 ई.	(B) 1839 ई.
(C) 1840 ई.	(D) 1750 ई.

202. आचार्य रामचंद्र शुक्ल के इतिहास का प्रमुख वैशिष्ट्य है —

- (A) कवियों और साहित्यकारों के जीवनचरित संबंधी इतिवृत्त के स्थान पर उनकी रचनाओं का साहित्यिक मूल्यांकन
(B) कवियों व साहित्यकारों का इतिवृत्तात्मक वर्णन
(C) साहित्यिक परंपरा पर ध्यान
(D) कवियों और लेखकों का तार्किक विश्लेषण

203. 'साहित्य का इतिहास दर्शन' पुस्तक के लेखक हैं—
 (A) डॉ. श्रीकृष्ण लाल (B) ब्रजरत्न दास
 (C) डॉ. नलिन विलोचन शर्मा (D) डॉ. धीरेन्द्र वर्मा
204. आचार्य हजारीप्रसाद द्विवेदी द्वारा रचित इतिहास ग्रंथ नहीं है—
 (A) हिंदी साहित्य की भूमिका (B) हिंदी साहित्य का आदिकाल
 (C) हिंदी साहित्य : उद्भव और विकास (D) हिंदी साहित्य की पीठिका
205. हिंदी साहित्य का पहला इतिहास किस भाषा में लिखा गया—
 (A) फ्रेंच (B) हिंदी
 (C) अंग्रेजी (D) ब्रज
206. सर्वप्रथम चौपाई और दोहा पद्धति का प्रयोग किया—
 (A) स्वयंभू (B) पुष्पदंत
 (C) विद्यापति (D) हेमचंद्र
207. पुष्पदंत की प्रबंध कृति है—
 (A) रिट्ठणेमि चरिउ (B) भविसयत्त कहा
 (C) णयकुमार चरिउ (D) पउमचरिउ
208. स्मार्त सम्प्रदाय की स्थापना की—
 (A) बल्लभाचार्य (B) बिट्ठलदास
 (C) चैतन्य महाप्रभु (D) शंकराचार्य
209. आलवार संतों में महिला संत थीं—
 (A) अंदाल (B) सती साध्वी
 (C) सती सुलक्षणी (D) रूप प्रिया
210. 'सिद्धांतपंचमात्रा' के रचनाकार हैं—
 (A) रामानंद (B) राघवानंद
 (C) शंकराचार्य (D) इनमें से कोई नहीं
211. अपभ्रंश के भाषिक एवं व्याकरणिक रूप का विवेचन किया—
 (A) हेमचन्द्र (B) दामोदर
 (C) जयोतिरीश्वर ठाकुर (D) भोज
212. डॉ. राधा कृष्णन की अध्यक्षता में लिपि सुधार समिति का गठन कब किया गया—
 (A) 1950 ई. (B) 1940 ई.
 (C) 1970 ई. (D) 1953 ई.
213. खड़ी बाली हिन्दी का विकास किस भाषा से हुआ—
 (A) ब्रजभाषा (B) अपभ्रंश
 (C) संस्कृत (D) प्राकृत

214. 'भारत भारती' के रचनाकार हैं—
 (A) रामनरेश त्रिपाठी (B) मैथिलीशरण गुप्त
 (C) माखनलाल चतुर्वेदी (D) दिनकर
215. कंठ्य व्यंजन है—
 (A) ग (B) ज
 (C) त (D) झ
216. विकलांग श्रद्धा का दौर किस विधा की कृति है—
 (A) हास्य—व्यंग्य (B) आत्मकथा
 (C) डायरी (D) रिपोर्ताज
217. आचार्य महावीरप्रसाद द्विवेदी का निबंध नहीं है—
 (A) अंग्रेज स्तोत्र (B) कवि कर्तव्य
 (C) कालिदास की निरंकुशता (D) अतीत स्मृति
218. 'राम की शक्तिपूजा' की रचना निराला ने कब की?
 (A) 1926 ई. (B) 1938 ई.
 (C) 1936 ई. (D) 1934 ई.
219. 'रीतिकाव्य की भूमिका' और 'रस—सिद्धांत' ग्रंथों के लेखक हैं—
 (A) विश्वनाथप्रसाद तिवारी (B) डॉ. नगेन्द्र
 (C) डॉ. रामदहिन मिश्र (D) आचार्य नंददुलारे वाजपेयी
220. आचार्य रामचन्द्र शुक्ल ने काव्य की आत्मा माना है—
 (A) रस को (B) आत्मानुभूति को
 (C) भावाभिव्यक्ति को (D) नवरसों को
221. 'हवा हूँ हवा मैं बसन्ती हवा हूँ' यह काव्य—पंक्ति है—
 (A) केदारनाथ अग्रवाल (B) कुंवर नारायण
 (C) रघुवीर सहाय (D) इनमें से किसी की नहीं
222. अश्वत्थामा का ब्रह्मास्त्र आधुनिक युग में किसकी याद दिलाता है—
 (A) घृणा का पूंजीभूत रूप (B) अश्वत्थामा की वीरता
 (C) अश्वत्थामा की क्रूरता (D) परमाणु अस्त्रों के विध्वंसक स्वरूप का
223. 'ध्वन्यालोकलोचन' ग्रंथ के रचियता हैं—
 (A) कुंतक (B) वामन
 (C) अभिनवगुप्त (D) आनन्दवर्द्धन
224. ध्वनि किस शब्द शक्ति पर आधृत है?
 (A) अभिधा (B) लक्षणा
 (C) व्यंजना (D) तात्पर्या

225. इनमें से छायावाद के समर्थक आलोचक हैं:
- (A) नन्ददुलारे वाजपेयी (B) रामविलास शर्मा
(C) बनारसीदास चतुर्वेदी (D) रामचन्द्र शुक्ल
226. हिन्दी के सफल गज़लकार हैं—
- (A) सर्वेश्वर (B) दुष्यंत
(C) कुंवर नारायण (D) धूमिल
227. सर्वेश्वरदयाल सक्सेना का नाटक युगम है—
- (A) बकरी – अब गरीबी हटाओ (B) बकरी – बंधन अपने अपने
(C) रस-गंधर्व – बकरी (D) सोया हुआ जल-मेघ आए
228. चंद्रगुप्त नाटक का पात्र नहीं है—
- (A) चाणक्य (B) नंद
(C) सेल्यूक्स (D) रामगुप्त
229. दिवास्वप्नात्मक या दुःस्वप्नात्मक बिम्ब का दूसरा नाम है—
- (A) फैंटेसी (B) मिथक
(C) कल्पना (D) प्रतीक
230. अरस्तू के ग्रंथ का नाम है—
- (A) पोयटिक्स (B) द रिपब्लिक
(C) द सबलाइम (D) ये सभी
231. फणीश्वरनाथ रेणु की कहानी नहीं है—
- (A) बट बाबा (B) धर्म क्षेत्रे-कुरुक्षेत्रे
(C) रसूल मिसतिरी (D) पैसे का खेल
232. उषा प्रियंवदा का उपन्यास नहीं है—
- (A) आपका बंटी (B) अंतर्वशी
(C) पचपन खम्भे लाल दीवारें (D) रूकोगी नहीं राधिका
233. हिंदी भाषा सीखने के लिए सी-डेक राजभाषा विभाग, भारत सरकार के सहयोग से एक सॉफ्टवेयर पैकेज अंग्रेजी के माध्यम से हिंदी सीखने के लिए बनाया है—
- (A) 'लीला' (Learn Indian Languages through Artificial intelligence)
(B) 'मात्रा' (MANTRA)
(C) मात्रा (MATrA)
(D) उपर्युक्त सभी
234. 'दूसरी परंपरा की खोज' के लेखक हैं—
- (A) डॉ. नामवर सिंह (B) आचार्य हजारीप्रसाद द्विवेदी
(C) गंगा प्रसाद पांडेय (D) डॉ. बच्चन सिंह

235. हरियाणवी बोली आती है—
 (A) पश्चिमी हिंदी के अंतर्गत (B) पूर्वी हिंदी के अंतर्गत
 (C) राजस्थानी के अंतर्गत (D) इनमें से किसी में नहीं
236. मुर्धन्य व्यंजन है—
 (A) ल (B) ठ
 (C) त (D) ग
237. तुलसीदास के गुरु थे—
 (A) नरहर्यानन्द (B) रामानंद
 (C) रामानुजाचार्य (D) इनमें से कोई नहीं
238. महाप्राण ध्वनि युग्म है—
 (A) ग—च (B) त—ध
 (C) ख—घ (D) य—र
239. 'मेज पर पुस्तक रखी है'— वाक्य में कारक है—
 (A) अधिकरण (B) संबंध
 (C) अपादान (D) इनमें से कोई नहीं
240. 'आज खड्ग की धार कुंठिता, है खाली तूणीर हुआ' काव्य पंक्ति है—
 (A) सियारामशरण गुप्त (B) निराला
 (C) बालकृष्ण शर्मा नवीन (D) इनमें से कोई नहीं
241. निम्नलिखित सिद्धांतों को उनके विचारकों के नाम के साथ सुमेलित कीजिए—
	सूची - I				सूची - II					
(a) मनोविश्लेषणवाद					i.	महिम भट्ट				
(b) अभिव्यक्तिवाद					ii.	युंग				
(c) उत्पत्तिवाद					iii.	ज्यांपाल सार्त्र				
(d) अस्तित्ववाद					iv..	भट्टलोल्लट				
					v.	अभिनवगुप्त				
कोड	(a)	(b)	(c)	(d)						
(A)	ii	v	iv	iii						
(B)	ii	iii	i	v						
(C)	iii	v	iv	i						
(D)	v	iv	ii	iii						
242. भारतीय काव्यशास्त्र के प्रथम आचार्य माने जाते हैं—
 (A) रुद्रट (B) अभिनवगुप्त
 (C) महिमभट्ट (D) भरतमुनि

243. 'एक फूल की चाह' शीर्षक कविता है—
 (A) माखनलाल चतुर्वेदी (B) सियारामशरण गुप्त
 (C) बालकृष्ण शर्मा नवीन (D) इनमें से कोई नहीं
244. 'कविता हमारे परिपूर्ण क्षणों की वाणी हैं' यह कथन है—
 (A) सुमित्रानंदन पंत (B) अज्ञेय
 (C) सूर्यकांत त्रिपाठी निराला (D) महादेवी वर्मा
245. 'औचित्यं रससिद्धस्य स्थिरं काव्यस्थ्य जीवितम्' उक्ति है आचार्य—
 (A) विश्वनाथ (B) कुंतक
 (C) क्षेमेन्द्र (D) आनंदवर्धन
246. किस सप्तक में अज्ञेय ने प्रयोगवाद संबंधी मान्यताओं का जिक्र किया—
 (A) पहला (B) दूसरा
 (C) तीसरा (D) चौथा
247. शेखर जोशी का कहानी संग्रह नहीं है—
 (A) हलवाहा (B) साथ के लोग
 (C) क्षणजीवी (D) मेरा पहाड़
248. 'स्वर भंग' किस प्रकार का अनुभाव है—
 (A) सात्विक (B) कायिक
 (C) वाचिक (D) आहार्य
249. रीतिकाल की संत काव्यधारा का कवि नहीं है—
 (A) दरिया साहब (B) जगजीवनदास
 (C) दुखहरनदास (D) चरनदास
250. 'On the subliine' पुस्तक का संबंध है—
 (A) अरस्तू से (B) प्लेटो से
 (C) लॉजाइनस से (D) क्रोचे से
251. हिंदी की मार्क्सवादी विचारधारा से प्रभावित कविता है—
 (A) प्रयोगवाद (B) प्रगतिवाद
 (C) छायावाद (D) ये सभी
252. अज्ञेय की 'असाध्य वीणा' कविता किस देश की लोककथा पर आधारित है—
 (A) जर्मन लोककथा (B) जापानी लोककथा
 (C) यूनानी लोककथा (D) भारतीय लोककथा
253. लक्ष्मी नारायण लाल का नाटक नहीं है—
 (A) मादा कैक्टस (B) मिस्टर अभिमन्यु
 (C) अंधा कुंआ (D) बंधन अपने-अपने

254. संत रैदास के पद किस ग्रंथ में संकलित है—
 (A) गुरु ग्रंथ साहिब (B) रज्जब वाणी
 (C) सुखमनि (D) इन सभी में
255. भारतेंदु युगीन राष्ट्रीयता के पक्ष थे—
 (A) देशप्रेम और राजभक्ति (B) संस्कृति प्रेम
 (C) राजभक्ति (D) धर्म उत्थान
256. नागार्जुन की काव्याकृति नहीं है—
 (A) तुमने कहा था (B) उस जनपद का कवि हूँ
 (C) ऐसे भी तुम क्या (D) हजार हजार बाहों वाली
257. 'हारे को हरि नाम' काव्य संग्रह है—
 (A) दिनकर (B) निराला
 (C) बच्चन (D) दूधनाथ सिंह
258. अमीर खुसरो जैसी पहेलियाँ और मुकरियाँ किसने लिखीं—
 (A) दुर्गादत्त व्यास (B) प्रतापनारायण मिश्र
 (C) द्विजदेव (D) भारतेंदु
259. 'नया साहित्य—नए प्रश्न' रचना है—
 (A) शांतिप्रिय द्विवेदी (B) नंददुलारे वाजपेयी
 (C) डॉ. रामविलास शर्मा (D) राहुल सांकृत्यायन
260. रस का अवयव नहीं है—
 (A) विभाव (B) संचारी भाव
 (C) अनुभाव (D) विस्मय
261. सूची - I और सूची - II को सुमेलित कीजिए—
सूची - I		सूची - II	
(a) रस विमर्श		i. आचार्य विश्वनाथ प्रसाद मिश्र	
(b) काव्य दर्पण		ii. डॉ. राममूर्ति त्रिपाठी	
(c) वाङ्मय विमर्श		iii. आचार्य रामदहिन मिश्र	
(d) शास्त्रीय समीक्षा के सिद्धांत		iv. डॉ. गोविंद त्रिगुणायत	
		v. डॉ. भगीरथ मिश्र	
कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	ii	iii	i	iv
(B)	ii	iii	v	i
(C)	iv	i	ii	iii
(D)	iv	i	iii	v

262. पूर्वा पर संबंध से युक्त काव्य होता है—
 (A) खंडकाव्य (B) महाकाव्य
 (C) प्रबंधकाव्य (D) इनमें से सभी
263. रस निष्पत्ति के संबंध में साधारणीकरण की स्थापना सर्वप्रथम किस आचार्य ने की—
 (A) अभिनव गुप्त (B) डॉ. नगेन्द्र
 (C) भट्ट नायक (D) आचार्य रामचंद्र शुक्ल
264. 'नाट्यशास्त्र' को कहा गया है—
 (A) साहित्य कोश (B) पंचम वेद
 (C) शास्त्र कोश (D) नाट्यकोश
265. सुमेलित कीजिए—
 (a) भट्ट लोल्लट i. अभिव्यक्तिवाद
 (b) आचार्य शंकुक ii. भुक्तिवाद
 (c) भट्ट नायक iii. आरोपवाद
 (d) अभिनवगुप्त iv. अनुमितिवाद
कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	iii	iv	ii	i
(B)	iii	ii	i	iv
(C)	iii	iv	i	ii
(D)	iii	ii	iv	i
266. 'चाँद सूरज के वीरन' यात्रा साहित्य लिखा है—
 (A) देवेन्द्र सत्यार्थी (B) विष्णु प्रभाकर
 (C) शिवनंदन सहाय (D) धर्मवीर भारती
267. 'देवरानी जेठानी' की कहानी के लेखक है—
 (A) श्रीनिवास दास (B) राधिका रमण सिंह
 (C) पं. गोरीदत्त (D) इनमें से कोई नहीं
268. धूमिल का वास्तविक नाम था—
 (A) सुदामा पांडेय (B) सुदास पांडेय
 (C) सुदामा (D) इनमें से कोई नहीं
269. 'आत्मकथा' साहित्य विधा का प्रारंभ होता है—
 (A) बनारसीदास जैन की अर्द्धकथानक से (B) बनारससीदास जैन की अर्द्धकथा से
 (C) बनारसीदास जैन की आत्मकथा से (D) इनमें से कोई नहीं
270. 'विष्णु प्रभाकर' की यात्रा साहित्य कृति है—
 (A) हिमशिखरों की यात्रा में (B) उत्तराखंड के पथ पर
 (C) मेरी पूर्व यात्रा (D) यूरोप यात्रा में छः मास

271. 'पच्चीस चौका डेढ़ सौ' कहानी के लेखक हैं—
 (A) ओमप्रकाश वालमीकि (B) मोहनदास नैमिश्राय
 (C) सत्य प्रकाश (D) जय प्रकाश कर्दम
272. भारतेंदुजी का मौलिक नाटक नहीं है—
 (A) सती प्रताप (B) दुर्लभ बंधु
 (C) अंधेर नगरी (D) चंद्रावली
273. मुक्तिबोध की आलोचनात्मक कृति नहीं है—
 (A) एक साहित्यिक की डायरी (B) कामायनी : एक पुनर्विचार
 (C) आत्मनेपद (D) नई कविता का आत्मसंघर्ष तथा अन्य निबंध
274. 'निराला की साहित्य साधना' ग्रंथ के रचयिता हैं—
 (A) रामविलास शर्मा (B) अज्ञेय
 (C) नंददुलारे वाजपेयी (D) डॉ. श्यामसुंदर दास
275. विज्ञान गीता कृति है—
 (A) भिखारीदास (B) पद्माकर
 (C) सेनापति (D) केशवदास
276. रहीम की रचना इनमें से कौन-सी नहीं है—
 (A) बरवै नायिका भेद (B) मदनाष्टक
 (C) नवरस पद्मावलि (D) नगर शोभा
277. 'रमणीयार्थ प्रतिपादकः शब्दः काव्यं' यह उक्ति किस आचार्य की है—
 (A) कुंतक (B) मम्मट
 (C) क्षेमेन्द्र (D) अप्पय दीक्षित
278. सुभद्रा कुमारी चौहान की जीवनी 'मिला तेज से तेज' की लेखिका है—
 (A) सुधा सिंह (B) सुधा चौहान
 (C) सुधा अरोड़ा (D) इनमें से कोई नहीं
279. निम्नलिखित आलोचना ग्रंथों को उनके आलोचकों के नाम के साथ सुमेलित कीजिए—
(a) हिन्दी साहित्य के अस्सी वर्ष	i. माता प्रसाद गुप्त
(b) भाषा और स वेदना	ii. रामस्वरूप चतुर्वेदी
(c) तुलसीदास	iii. रामविलास शर्मा
(d) महावीर प्रसाद द्विवेदी और हिन्दी नवजागरण	iv. शिवदान सिंह चौहान
	v. बच्चन सिंह
कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	iv	ii	i	iii
(B)	iv	v	i	ii
(C)	v	ii	i	iii
(D)	iv	i	ii	iii

280. निम्नलिखित पात्रों को उनके काव्यों के साथ सुमेलित कीजिए—

(a) केशकम्बली	i. आत्महत्या के विरुद्ध
(b) यशोदा	ii. असाध्य वीणा
(c) अश्वत्थामा	iii. प्रियप्रवास
(d) शची	iv. अंधा युग
	v. विष्णु प्रिया

कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	ii	iii	I	iv
(B)	ii	iv	iii	v
(C)	v	ii	I	iii
(D)	ii	iii	iv	v

281. उपन्यास के पात्रों को उनके उपन्यासों के साथ सुमेलित कीजिए—

सूची-1

सूची-2

(a) नमिता पांडे	(i) आधा गांव
(b) बावनदास	(ii) रागदरबारी
(c) रंगनाथ	(iii) मैला आंचल
(d) मंदा	(iv) इदन्नमम्
	(v) आवां

कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(v)	(iii)	(ii)	(iv)
(B)	(v)	(iv)	(ii)	(i)
(C)	(v)	(iii)	(iv)	(i)
(D)	(i)	(iii)	(ii)	(iv)

282. रीतिकाल के नीति कवि दीनदयाल गिरि की रचना नहीं हैं—

(A) छत्रप्रकाश	(B) वैराग्य दिनेश
(C) अनुराग बाग	(D) विश्वनाथ नवरत्न

283. 'बीसलदेव रासो' के रचनाकार—

(A) रोड़ा कति	(B) नल्ल सिंह
(C) नरपति नाल्ह	(D) इनमें से कोई नहीं

284. सुमेलित कीजिए—

सूची-1

- (a) घनानंद
- (b) आलम
- (c) बोधा
- (d) तुलसी

सूची-2

- (i) रत्नावली
- (ii) शेख रंगरेजिन
- (iii) सुभान
- (iv) सुजान
- (v) बनी-ठणी

कोड	(a)	(b)	(c)	(d)
(A)	(iv)	(v)	(iii)	(i)
(B)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)
(C)	(iii)	(i)	(iv)	(ii)
(D)	(iv)	(iii)	(ii)	(v)

285. आलोचना शब्द के मूल में 'लुच' धातु है जिसका तात्पर्य है—

- (A) देखना
- (B) समझना
- (C) परखना
- (D) देखकर समझना

286. अपभ्रंश भाषा का प्राचीनतम रूप मिलता है—

- (A) जैनसाहित्य में
- (B) सिद्ध-नाथ साहित्य में
- (C) पालि साहित्य में
- (D) नाथ साहित्य में

287. हिंदी की उपभाषाएँ हैं—

- (A) 4
- (B) 5
- (C) 7
- (D) 6

288. तुलसी के राम की विशेषता है—

- (A) शील
- (B) सौंदर्य
- (C) शक्ति
- (D) ये तीनों

289. पद्मावत् में कुल सर्ग हैं—

- (A) 57
- (B) 53
- (C) 67
- (D) 56

290. वीर रस प्रधान काव्य कृति नहीं है—

- (A) सुजान चरित
- (B) इश्कनामा
- (C) विजय विनोद
- (D) छत्र प्रकाश

291. 'सहजप्रकाश' रचना है—

- (A) दयाबाई
- (B) दरियासाहब
- (C) सहजोबाई
- (D) स्वामी चरणदास

292. अ-कहानी आंदोलन के प्रवर्तक थे—
 (A) राजेन्द्र यादव (B) राकेश वत्स
 (C) कमलेश्वर (D) डॉ. गंगा प्रसाद विमल
293. रीतिकाल में राष्ट्रीयता की भावना जागृत करने वाले कवि हैं—
 (A) भूषण (B) सूदन
 (C) चिंतामणि (D) रहीम
294. 'ऐ लड़की' कहानी की लेखिका हैं—
 (A) नासिरा शर्मा (B) कृष्णा सोबती
 (C) चित्रा मुदगल (D) सुशीला टाकभौरे
295. रांगेय राघव का पहला उपन्यास है—
 (A) घरौंदे (B) मुर्दों का टीला
 (C) कब तक पुकारूँ (D) इनमें से कोई नहीं
296. केशव की प्रबंध काव्यकृति है—
 (A) रामचंद्रिका (B) नखशिख
 (C) कविप्रिया (D) रसिकप्रिया
297. भक्ति के आद्य आचार्य हैं—
 (A) राघवानंद (B) रामानुजाचार्य
 (C) शंकराचार्य (D) रामानंद
298. जन-समाज में परमालरासो जाना जाता है—
 (A) आल्हखंड के नाम से (B) शौर्यखंड के नाम से
 (C) प्रेम काव्य के नाम से (D) इनमें से कोई नहीं
299. हिंदी का प्रथम महाकाव्य—
 (A) हम्मीर रासो (B) पृथ्वीराजरासो
 (C) संदेशरासक (D) बीसलदेवरासो
300. निम्नलिखित में से तिलस्मी-ऐयारी उपन्यासकार हैं—
 (A) गोपालराय गहमरी (B) लाला श्रीनिवासदास
 (C) देवकीनंदन खत्री (D) वृंदावनलाल